

FRANCOZI IN ANGLEŽI SO ZAČELI UTRJEVATI SOLUN.

V MESTU GEVGELI JE PREKO ŠESTDESETTISOČ NEMCEV.

SRBSKI KRALJ PETER JE BAJE POBEGNIL V ITALIJO.

NEUTRALNA ZONA MED GRŠKIM IN BOLGARSKIM OZEMLJEM. — NA GRŠKIH TLEH JE VELIKO SRBSKIH BEGUNCEV, KATERIM NISO ODVZELI OROŽJA. — FORMALEN PROTEST GRŠKEGA GENERALA. — ITALIJANSKA VLADA JE DALA SRBSKEMU KRALJU NA RAZPOLAGO LEPO PALAČO PRI NAPOLJU. — PRAVIJO, DA BO TUDI ČRNOGORSKI KRALJ NIKITA PRIŠEL ZA NJIM. — SRBSKI BEGUNCI SE NAHAJAJO V STRAŠNI REV. ŠČINI V ALBANIJU.

ZAVEZNIŠKA POROČILA.

V novih postojankah.

London, Anglija, 16. decembra. Angleško časopisje poroča, da je dospelo v Solun preko 200.000 Angležev in Francozov. Veliko vojaštva je ostalo še v pokrajini severno od Soluna in bo toliko časa čakalo, da bo mesto popolnoma utrjeno. Angleži imajo v rokah zelo važne strategične postojanke severno od Kilindara ob Dorinski železnici.

Bolgarski poslanik v Atenah je izjavil, da so Nemci odstopili Grkom srbski mesti Gevgeli in Dorain. Kad bodo dobili v zame-nu, se dosedaj ni dalo dognati. Kako je z Bitoljem, se ne ve.

Koncentracija bolgarskih čet.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Časopis "Embros", ki izhaja v Atenah, poroča, da je zavladal ob grški meji mir in da so začeli Bolgari na novo koncentrirati svoje čete. Baje nimajo na razpolago dovolj vojakov, da bodo zasledovali zavezniške. Neške in bolgarske čete, ki so bile v Bitolju, so odkorakale proti Gevgeli. V mestu je ostal le majhne bolgarski oddelek, ki ima nalogo vzdrževati mir.

60.000 Nemcev v Gevgeli.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Iz zanesljivega vira se je do-gnalo, da se nahaja sedaj v Gevgeli 60.000 Nemcev. Ostale nemške čete so koncentrirane pri Valandovem in Dorainu.

Grki niso Srbov razorožili.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Havasova agentura je dobila iz Aten sledečo brzojavko: Razni oddelki srbskih vojakov ki so pobegli iz Bitolje v grško ozemlje, še vedno nosijo orožje. Grška vlada torej ni uresničila svoje pretnje, da bo vsakemu o-boroženemu vojaku, ki se bo umaknil v njeno ozemlje, odvzela o-rožje.

Protest grškega generala.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Tukajšnji "Temps" je dobil iz Soluna poročilo, ki se glasi: General, ki poveljuje grškemu armadnemu zboru v Solunu, je poslal francoskemu vrhovnemu poveljniku Serrailu protest, v katerem zahteva, da morajo za-vezniški prenehati z utrjevanjem Soluna.

Ta protest je le formalen in je v splošnem podoben onemu, ki ga je poslala Grška francoski in an-gleški vladi, ko sta začeli izkrea-vati v Solunu svoje čete. Bolgari še vedno niso prekorajili grške meje in je najbrže tudi ne bodo.

Revščina.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Neki vojni poročevalec, ki je na svoje oči videl revščino srbskih beguncev, je sporočil "Petit Parisienu" sledeče: Nikdo si ne more misliti, kako strahovita revščina je zavladala med srbskimi begunci. Ljudje ni-majo ne obleke, ne strehe, ne hra-ne. Razen tega gospodarijo med njimi tudi nalezljive bolezni, ki zahtevajo ogromne množine žr-tev. Skoraj vsi so brez obutve. — Spati morajo na golih zmrazjenih tleh. Če se jih vleže zvečer tri-deset k počitku, jih naslednji dan niti deset ne vstane. Zavezniški se ne zmenijo dosti-zanje, edina pomoč jim je še gr-

Avstrijski jetniki.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Havasov dopisnik je sporočil iz Janine, da je dovedla neka srbska divizija v Albanijo kakih 18.000 avstrijskih jetnikov. Naha-jajo se v Tirani in Elbasanu. Ker Srbi niti sami nimajo dovolj hra-ne, je si je lahko predstavljati, v kakih razmerah se nahajajo av-strijski jetniki.

Kralj Peter v pregnanstvu.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Iz Rima poročajo, da je srbski kralj Peter malo pred zavze-tjem cele Srbije pobegnil v Ita-lijo. Italijanska vlada mu je da-la na razpolago palačo Caserto pri Napolju. Ker preti tudi Črnigori ista usoda kakor Srbiji, je tudi črno-gorski kralj Nikita odstopoval proti Italiji. V Rimu vsak dan pričakujejo njegovega prihoda. Črnogorski kralj že prej ni bil pri posebno dobrem zdravlju, za-dnji dogodki so ga pa tako potri-li, da ne bo dolgo časa živel.

Nova bolgarska armada.

Pariz, Francija, 16. decembra. — Iz Aten so sporočili v Solun, da je začela bolgarska vlada kon-centrirati novo armado. Vsi oni možki, ki so bili začasno oproščeni vojaške službe, se morajo zgledati pri postajnem po-veljstvu, in se podvreči zopetni zdravniški preiskavi. Bolgarski generalni štab je prepričan, da bo štela nova armada 150.000 mož in da bo oborožena z novimi avstrijskimi puškami.

AVSTRIJSKO-NEMŠKO-BOLGARSKA POROČILA.

Prodiranje v Črnigori.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. — Glavni stan bolgarske armade je izdal sledeče poročilo: Bolgarske čete so prenehale z zasledovanjem sovražnika ob grški meji. V zadnjih bojih so vje-li Bolgari 1234 vojakov in 18 častnikov ter zaplenili 12 topov, 42 municijskih voz in veliko šte-vilo strojnih pušk. V Solunu je zavladala panika. Ker so se začele grške čete umi-kati iz mesta in ker zadobivajo zavezniški vedno večjo premoč, se prebivalstvo boji, da bi ga zavez-niki ne pregnali.

Nekatera poročila naznanjajo, da so se začeli francoski vojaki upirati in da nočejo več kopati strelnih jarkov. Avstriji prav dobro napredu-jejo v črnogorskem ozemlju.

Avstriji in Črnogorci.

Dunaj, Avstrija, 16. decembra. — Vojno ministertvo naznanja: Včeraj so naše čete pregnale so-vražnika proti Tari. Avstrijske kolone so zasedle višine severno od Bjelega Polja in so zavzele ozemlje med Rozajem in Berano. Včeraj smo vjeli 900 mož.

Neutrlna zona.

Sofija, Bolgarsko, 16. decem-bra. — Poročilo, ki ga je izdala bolgarska vlada, se glasi: Ker so se bolgarske čete po za-vzetju Bitolje in Resna približa-le grški meji, je napravila bolgar-ska vlada med Grško in Bolgar-

ska vlada. Pravi, da se begun-cem, ki so pobegnili v Albanijo, še veliko slabše godi. Samo v Vo-lo sem videl spati jetnike v ba-rakah.

Grška vlada je bila s tem pred-logom popolnoma zadovoljna. — Obenem je bilo razglašeno, da bo odsedaj znanprej poročal bolgar-ski generalni štab samo o važnej-ših dogodkih.

Rusi.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. — "Pester Lloyd" poroča, da je od-poklicala ruska vlada vse one čete, ki so bile koncentrirane ob rumunski meji in da bodo Rusi v kratkem času izpraznili vso Be-sarabijo. Brzojavni promet med Rumunsko in Rusijo je prekinjen.

Na Galipolisu.

Carigrad, Turčija, 16. decem-bra. — Turški generalni štab po-roča: Na Galipolisu se še vedno vr-se silno vroči boji. Zavezniški so včeraj obstrejavali Anaforto, pa niso ničesar dosegli, ker so jih še pravočasno pregnale naše ba-terije. Po dolgotrajnih naporih se nam je posrečilo zavzeti ne-kaj zavezniških strelnih jarkov in osvojitvi par višin, ki so za nas zelo velikega pomena. Vest, da bodo zavezniški od-poklicali vse čete iz Galipolisa, ni bila resnična. Na Galipolisu je vedno toliko zavezniških vojakov, da jim ne bo-mo mogli biti tako hitro kos.

Vojna v kolonijah.

Iz Capetowna poročajo: General Smuts je zahteval na neki kon-ferenči, da naj se pošlje 10.000 južno-afriških čet v Vzhodno A-friko. Kolonialni minister mu je nato dalje odgovoril, da imajo za-vezniški vse roke polne dela in da od Anglije ni pričakovati, da bi dala na razpolago vojske za vse vojne na svetu.

Iz Haaga poročajo: "Exchange Telegraph Company" poroča iz Capetowna:

Glasom tam krožeče govorice, ne bo prišla južno-afriška vlada prej vojne proti Nemški Vzhodni Afriki, predno ne bo imela skupaj kakih 30.000 mož. Doslej se je pri-glasilo samo 11.000 rekrutov.

Bolgarska nota Rumuniji.

Sofija, Bolgarsko, 16. dec. — Po obstrejanju Varne je bolgar-ska vlada razmišljala seveda tudi o možnosti, da napadejo ruske donavske ladje ali pa letalci Ruš-čuk. Z ozirom na to možnost je na-prosila bolgarska vlada Rumunijo za primerne ukrepe, da se prepre-čijo nesreče in druge posledice, ki bi mogle nastati, ako bi se iz Ruščuka obstrejevalo napadalec in njih napadalna sredstva. Bol-garski projektli bi namreč padali čez Donavo na rumunsko tla, kjer bi povzročili nesrečo.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, Rusija, 16. decembra. V okolici Šloka so prizadele naše čete sovražniku pri zasledovanju težke izgube ter so ga potisnile za-padno od Kemerna nazaj. Na o-stali fronti boji sprednjih straž.

ROJAKI POZOR!

Ker nam letos nikakor ni mogo-če dobiti PRATIK iz starega kra-ja, opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje, da naj pridno nara-čajo naš Koledar.

Združene države in Avstro-Ogrska.

Nota glede potopa parnika "An-cone" je povzročila po celi dvojni monarhiji veliko razburjenje.

DOKAZI.

Avstrijska vlada je zelo hitro od-govorila na noto Zdr. držav. — Posamezni odstavki.

Amsterdam, Nizozemsko, 16. decembra. — Avstrijska vlada je izročila ameriskemu poslaniku Penfieldu odgovor na "Ancone" noto, ki je bila povzročila med vsem avstrijskim prebivalstvom veliko razburjenje, češ, da je se-stavljena v surovem tonu in da so v njej navedene zahteve neo-pravičene. Odgovor je precej dolg in obsega med drugim tudi sledeče odstavke:

Ker je vlada Združenih držav zelo ostro kritizirala postopanje avstrijskega kapitana in ker nam je s tako določnostjo stavila zahte-ve, smo bili prepričani, da bo prišla še vsaj z dokazi na dan. Večina tozadevnih trditvev je neo-snovanih in brez vsake podlage.

Vlada Združenih držav gotovo več veruje raznim pričam, ki ni-so verodostojne, kakor pa avstrijs-kim častnikom, katerim se dose-daj še ni moglo očitati nikake ne-pravičnosti.

V ameriški noti nadalje ni o-menjano, koliko ameriških držav-ljanov se je nahajalo na "Anco-ne", in ni imenovan niti en ame-riški državljani, ki se je potopil.

Avstrijska vlada nikakor ne more ugoditi vsem zahtevam, ker ji ni niti malo znana koreš-pondenca, tičeča se tega slučaja. Dokler ne dobi avstrijska vlada natančnih izveštij in poročil, se ne more v tej zadevi pogajati z vla-do Združenih držav.

Celotno besedilo note bo naj-brže že jutri razglašeno. Kaj bo-dalo sedaj storile Združene države, ni nikomur znano. Najbrže bodo zavzele isto stališče kot so ga za-vzele napram Nemčiji, ko je bila potopljena "Luzitania".

Včeraj se je na Dunaju zopet sestel poseben min. svet, pri ka-terem se je o tem slučaju teme-ljito razpravljalo.

Italijani v Albaniji.

Rim, Italija, 16. decembra. — Iz poluradnega vira se je dozna-lo, da so izkrcali Italijani na al-banski obali par tisoč svojih vo-jakov. To se je zgodilo kljub te-mu, da so imeli Avstriji zastra-ženo skoraj celo obalo. Muni-ci-je in živila so bili Italijani že prej izkrcali.

Japonski špijoni v Bolgariji.

Sofija, Bolgarsko, 16. dec. — Iz Sofije javljajo, da se je poja-vilo ob bolgarski obali med De-degačem in Porto Lagosom iz-redno veliko število japonskih de-lavcev, o katerih sumijo, da so špijoni. Bolgarska vlada jih je da-la že večinoma zapreti, oziroma jih je izgnala iz dežele.

Smrt strojnika.

New Haven, 16. decembra. — James A. Minty, strojnik na ne-kem potniškem vlaku med New Yorkom in Springfieldom, je umrl danes v Westportu na svojem me-stu na lokomotivi. Ustavil je vlak, ko je dobil zato znamenje, a ko so dali znamenje za odhod, se vlak ni gnil. Kurjač se je ozrl na ono-stran, kje rje stal Minty ter ga je našel mrtvega na njegovem sede-žu. Smrt je nastopila radi srčne napake. Minty je bil že 60 let star ter že dolgo v svoji sedanji službi.

Ena bomba ubila 18 ljudi.

Dunaj, Avstrija, 16. decembra. Kakor poroča-ajo iz Rotterdamu, se je izvršil letalski napad na Vero-no od strani avstro-ogrskih letal zjutraj 14. t. m. Letala so vrgla 15 bomb na razne točke mesta. Ena bomba je ubila 18 oseb. Ma-terijalna škoda je neznatna. — Vsega vkup je ubitih 30 oseb, 29 težko, 19 lahko ranjenih.

Avstrija in Italija.

Avstriji so zavzeli nekaj italijan-skih postojank pri Boven. Delo-vanje avstrijskih letalcev.

Dunaj, Avstrija, 16. decembra. — Avstrijski generalni štab je iz-dal sledeče poročilo:

Na soški in tirolski fronti se neprestano vrše vroči artilerijski boji. V neposredni bližini Bove-ca so naše čete zavzele precej so-vražniških strelnih jarkov.

Rim, Italija, 16. decembra. — Poročilo, ki ga je izdal italijan-ski generalni štab, se glasi: Zapadno od Costona so nas Avstriji parkrat napadli, pa smo jih pogladi uspešno v beg.

Nad našimi četami, ki se nahaja-jo ob tirolski fronti, se je pojavi-lo par sovražniških zrakoplovec, ki so metali bombe na naše po-stojanke. Škoda, ki so jo povzro-čili, je precejšnja. Zrakoploveci so se šele tedaj umaknili, ko so stopile naše baterije v akcijo.

Benetke, Italija, 16. decembra. — Pred tukajšnje pristanišče je pri-plovalo par avstrijskih bojnih ladij, ki so skoraj dve uri obstre-ljevale naš arzenal. Kakorhitro so prišli naši podmorski čolni v bližino, so se bojne ladije umak-nile.

Situacija na goriški fronti je neizpremenjena. Sedaj se pri-pravljamo na novo ofenzivo, ki bo morala biti uspešna. V Gori-ci ni skoraj nobenega človeka več, hiše so pa popolnoma poru-šene.

Rusija išče posojila.

Amsterdamski viri poročajo, da se je ruska vlada zopet obrnila do Angleške banke za veliko posoji-lo. Pred par tedni je plačala An-glija že 86 milijonov rubljev za ruska naročila v Ameriki. Oni vojni material je že dospel na rusko fronto.

Churchill je utekel smrti.

London, Anglija, 16. decembra. Winston Spencer Churchill, ki je bil odločil svoje mesto v angle-skem ministertvu, da je mogel odi-ti na bojišče, je pred nekaj dnevi srečno utekel smrti, kakor zatr-jujejo ranjenci, ki so dospeli do-mov. V zalop, kjer se je bil naha-jal Churchill, je zadel nemški strel.

Pogum malega dečka.

Laurel, Delaware, 16. decembra. Larry Swayne, sedemletni deček, je danes komaj ušel smrti, ko je hotel ustaviti splašeno konje. Par konj se je splašalo z vozom, ko je skočil prednje ta deček, da jih ustavi.

Enega konja je bil zgrabil za u-zdo, a ga je podrl na tla in težka kolesa so šla prek njegove glave in mu napravila globoko zarezo. Zdravniki so mnenja, da bo okre-val.

Napredek tehnike.

Tehnika je zadnji čas silno napre-dovala. — Vodljivi zrakoplovi in baloni. — Rekord.

Pred desetimi ali dvajsetimi leti si ni nikdo mislil, da bo tehnika v kratkem času tako zelo napre-do-vala. Komu je prišlo pred leti na misel, da se bodo ljudje lahko vo-zili tako z zrakoplovi po zraku, ka-kor se vozijo z avtomobili po zemlji. Vakega človeka, ki se le ko-ličak zanima za napredek, bo go-tovo veselilo izvedeti nekoliko po-drobnosti o zrakoplovih in o re-kordih, katere so zrakoploveci do-segli. Posebno francoski zrakoplo-veci so se večkrat zelo odlikova-li in so dosegli rekorde, katerim se je čudil ves svet.

Opise raznih poletov je dobili v letošnjem Slovensko-Ameriskem Koledarju. — Poleg tega so v njem tudi lepe povesti, znanstve-ni članki, kronika vojne, in razne druge zanimivosti.

Koledar krasi trideset krasnih slik. — Onemu, ki ga naroči ne-bode žal. Cena je malenkostna, sa-mo 35 centov s poštnino vred.

Naročaje ga pri: SLOVENC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Rmena nevarnost.

Senator Works se je zavzemal za ojačenje armade. — Ameriki pre-ti velika nevarnost od Japoncev.

Washington, D. C., 16. dec. — V zveznem senatu je imel danes senator Works iz Californije go-vor, v katerem je rekel, da mora-jo imeti Združene države vedno na razpolago 100.000 mož, če se ho-čejo ubraniti japonski invaziji.

Pacificni obali preti od Japoncev velika nevarnost. Nadalje je izja-vil, da Amerika potrebuje 100.000 redne armade in 200.000 mož re-zerve. Stroški za to bi znašali vsa-ko leto približno 50.000.000 dolar-jev.

Rezervistom naj bi se dalo na razpolago po pet akrov vladne zemlje, katero naj bi deset mese-cev obdelovali, dva meseca naj bi pa služili pri vojaki. Oni, ki bi se ne hoteli naseliti, naj bi dobili pri vladnih podjetjih stalne služ-be.

— Samo Vera Cruz pogledite — je rekel senator v svojem govoru — pa dobro premislite, če je tre-ba, da so Združene države oboro-žene ali ne. Če bi ne bila Mehika tako izčrpana, bi meli gotovo že pred dvesti leti vojno.

Znano mi je, da je v Californiji dovolj Japoncev, ki bi lahko v kratkem času razdeljali vse pro-metne zveze z Vzhodom.

Potopljeni angleški parniki.

London, Anglija, 16. decembra. Reuterjeva agentura poroča: An-gleški parnik "Rhineland" je bil potopljen. Enega preostalega so pripeljali na kopno.

Angleški parnik "Den of Crom-bie" je bil potopljen. Moštvo je rešeno.

"Lloyd" poroča, da je bil an-gleški parnik "Richard Awdry" potopljen.

"Lloyd" poroča, da je bil an-gleški parnik "Moorside" potop-ljen.

Francoško uradno poročilo.

Pariz, Francija, 16. decembra. Obstreljevanje je bilo v odsekih pri Loosu in Callonne na obeh straneh še zelo živahno. V odseku Busa v Artoisu je storila naša artilerija, da so umolknele sovražne baterije, ki so streljale na naše na-prave. Na ostali fronti je uspešno trajal boj z minami. V Argonih, ob višini 285 so zadele naše proti-mine Nemce pri polnem delu. Se-verno od Flireya je razdejala dru-ga protimina od sovražnika na-pravljene galerije.

Čet dan so poročali o posebno silnih artilerijskih bojih v Belgiji v pokrajini Boeshinghe, v Artoi-su, v odseku Calonne, severno od Samna, pri Dampierre, med Ma-so in Moslo in v gozdu pri Apre-montu. Infanterijskega boja ni bilo.

K torpediranju italijanskega pa-rika "Firenze".

Bern, Švica, 16. decembra. — "Corriere della Sera" se bavi v dolgem članku s potopitvijo pa-rika "Firenze" in konstatira, da sledi iz poročila kapitana, da se je branil, izpolniti ukaz poveljni-ka podmorskega čolna, da naj se parnik ustavi. "Corriere" hvali kapitana ter priporoča vsem trgo-vskim parnikom, naj se branijo pro-ti podmorskim čolnom in kjer je mogoče, naj zavozijo v nje.

Bitka v zraku.

Angleški letalec, poročnik Gra-ham, je poizvedoval ob belgijs-kem obrežju ter opazil pred se-boj velik nemški hidroplan. Gra-ham se je pognal za svojim nas-protnikom ter ga začel obstrelje-vati. Hidroplan mu je odgovor-jal z ognjem iz svoje strojne puške. Po kratkem boju je bil nemški hidroplan premagan ter je padel v morje. Predno pa je do-segel morje, je začel goreti. — Stroj se je potem takoj potopil in z njim tudi oba nemška letalca.

Angleški letalni stroj je bil tu-di v mnogo krajev zadet in je pal v morje, a poročnik Graham in njegov spremljevalec sta se rešila.

Smrt v zraku.

Štiriinšestdesetletna starica si je želela zračnega poleta ter našla pri tem smrt.

San Diego, Cal., 16. decembra. 74-letna starica, Lulu Comstock, je želela, da se pred smrtjo poleti v zrak, predno se umakne v mirno življenje. Dogovorila se je glede poleta z letalcem Antonom Meyer-hofferjem. Polet se je končal ne-srečno, s smrtjo stare žene, ko je padel stroj v zaliv.

Gospa Comstock je želela, da bi se dvignila najmanj 1500 čevljev visoko. Par trenutkov kasneje pa, ko sta se dvignila s tal, pripove-duje letalec Meyerhoffer, se je lo-tila starke nekaka omedlevica in trdno se je prijel njega.

Meyerhoffer pripoveduje, da se je obupno branil ter skušal zne-biti se iz njenega objema, a pred-no se mu je posrečilo, se je nagnil letalni stroj, ki se je nahajal te-daj v višini kakih 50 čevljev, ter je padel v vodovje v zalivu. Padec v vodo je popolnoma uničil letalni stroj.

Meyerhoffer in gospa Comstock sta bila vrzena ven iz razbitega le-tala in rešilno moštvo je prineslo tekom nekaj minut oba na breg, a gospa Comstock je bila že mrtva. Imela je zlomljen vrat, eno mogo-eno roko ter ramo. Meyerhofferju pa se je posrečilo ubežati smrti in se mu razven nekaj prask po obra-zu ni zgodilo ničesar hudega.

Razglas socialistov v Nemčiji.

London, Anglija, 16. decembra. Kakor se poroča iz Kopenhagna na Danskem, zatira nemška vla-da cenzura vsako vest, ki se peča s kakimi mirovnimi razglasi. Vest se glasi:

"Hugo Haase, voditelj enainšti-ridesetih socialistov, ki tvorijo mirovno stranko v nemškem Reichstagu, je izdal nek razglas, ki ga pa časopisi ne smejo ponat-siti. O tem se v političnih kro-gih zelo razpravlja, kar je nekaj znak, da se bodo vršili še ostri po-litični boji.

Angleške izgube.

Seznam angleških izgub z dne 14. decembra obsega 40 častnikov in 1122 mož.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljate v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljivo pre-ko HOLANDIJE in SKANDINA-VIJE.

Zadnja poročila nam naznanja-jo, da se denarne pošiljate ne iz-plačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in de-loma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notra-nje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošil-janje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih raz-merah.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
 Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
 (a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and
 addresses of above officers:
 14 Cortlandt Street, Borough of Man-
 hattan, New York City, N. Y.

For a full list of the American
 and Canadian editions of "GLAS NARODA"
 and for a full list of the American
 and Canadian editions of "GLAS NARODA"
 and for a full list of the American
 and Canadian editions of "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
 razen nedelj in praznikov.
 "GLAS NARODA" ("Voice of the People")
 is published every day except Sundays and
 Holidays.
 Subscription yearly \$8.00.

Advertisement of agreement.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

Deposited under the provisions of the
 Copyright Act of 1909.

ministrov, preveliko zaupanje va-
 se, brezprimerna samozavest in
 prevelik pohlep po stvarih, ki so
 nedosegljive.

Kdor bo hotel pisati objektivno
 zgodovino sedanje vojne, bo mor-
 al pod zaglavje "Srbijski" zapi-
 sati:

Uničil jo je Pašić s svojimi di-
 plomati.

Dopis.

Farrell, Pa. — Od tukaj že dol-
 go ni bilo nič glasu v slovenskih
 listih, zato sem se namenil napi-
 sati par vrstic v Glas Naroda. Delo
 je to zino tu še precej boljše, ka-
 kor je bilo drugje zime, seveda de-
 lodajalec pobašejo glavne dobičke
 v svoje malhe, delavci pa tu
 malo dobe. Organizirani tukaj še
 nisimo, kar je seveda zelo slabo za
 ubogo proletarce. Drugače pa tu
 na društvenem polju še precej do-
 bro napredujemo. Oba tukajšnja
 društva lepo rastejo ter delata
 čast narodu in korist članom.
 Društvo sv. Barbare si je kupilo
 svoje poslopje, ki ga bo preure-
 dilo v društveni dom. Člani tega
 društva so se z veliko umeno lo-
 tila dela ter si sami skupali svojo
 klet, ki bo služila pri raznih pri-
 ložnostih. Sedaj je sicer delo malo
 zaostalo, pa upam, da bo v par
 mesecih dogotovljeno. Stavba bo
 nosila ime "Slovenski društveni
 dom". Stavba je bolj mala, pa bo
 že zadostovala za sedanje razme-
 re. Če hočemo kaj doseči, moramo
 delovati skupno in z družinimi si-
 lami bomo dosegli marsikaj, česar
 posamezniki ne morejo, če bi imeli
 še tako dobre namene. Sv. Mi-
 klavž je obiskal to naselbino ter
 tudi semtertja kaj prinesel. A
 najbolj se je obnesel pri rojaku
 Joe Carma, kjer je prinesel za dar
 čvrstega sinčka. Vse je pri naj-
 boljšem zdravju, zato čestitamo.
 Letošnje vinske kapljice so si
 preskrbeli rojaki dovolj, zato se
 ni treba bati suše, čeprav je to
 tako obetajo. Ob dolgih zimskih
 večerih si preganjamo čas s časopi-
 si, če pa zunaj brije burja in pa-
 da sneg, pa sedemo poleg gorkih
 peči, pa zapojemo kako zimi pri-
 mereno. — Poročevalec.

Ko so zvonovi plakali.

(Nadaljevanje.)

Prvič iz naše hiše so za mojega
 življenja zapeli zvonovi pestunji
 Mici.

Od kar njena podoba živi v mo-
 jem spominu, jo zrem vedno ena-
 ko: majhna, suha in sključena že-
 nica nagubanga obraza in z otro-
 škima nasmehom na prebilih
 ustih.

Otroci smo jo včasih imenovali
 "križana Mica". Brat Lojze je
 namreč nekoč vprašal strica ko-
 vača, zakaj se drži tega Mica ve-
 dno tako sključeno. — "Ker že no-
 si deset križev na ramenih", je
 menil stric; in odtodaj je bila
 Mica "križana Mica".

Mati nas je zavoljo tega več-
 krat pokarala. Tudi Mica je v za-
 četku pri novem naslovu kazala
 prav temen in strog obraz.

"Tetia, ne bodite hudi, to je
 le za šalo", smo vpili vsi in vse-
 povprek ter grabili starko za ro-
 ke in obleko. "Tetia, tetia Mi-
 ca, ali ste kaj hudi?"

"Seveda huda, ker niste pri-
 ni" — a ženi ca se je smehljala
 in ves obraz ji je žarel od ljubezni
 do nas.

Tedaj nisem umeval vse ljubez-
 ni te poštna duša. Ljubil sem jo
 le iz nagona — vračal sem njeno
 ljubezen. A če se sedaj spominam
 njene udanosti, njene požrtvoval-
 nosti in materinske skrbi, me o-
 vlada vroče hrepenenje, da bi šel
 na konec sveta, če bi jo mogel tam
 še enkrat videti. In zaprosil bi jo
 za svo dušo, naj pozabi mojih mla-
 dostnih razposajenosti, naj mi od-
 pusti vso nevhvaležnost, vse raz-
 žalitve, in poln hvalečnosti bi ji
 v neznanost povračilo poljubni žu-
 ljavo roko.

Bila nam je druga mati. Spo-
 minjam se, da se je nekoč pre-
 vzdignila in je morala za nekaj
 dni v posteljo. Tedaj pa se je ne-
 koga dopolnne brat Tonček na
 nogi nevarno opekel. V kuhinji
 je stopil v vroč pepel. Od bolečin
 je zakričal na vse grlo. Mati je
 stala ob ognjišču in je vsa pre-
 strašena zavpila. Jaz sem sedel
 na pragu ter pil kisl mleko. Ker
 je jokati brat in ker je tamala
 mati, sem tudi jaz glasno zapla-
 kal.

Tedaj pa se hipoma odpro vr-
 ta in iz sobe plane bolna pestu-
 nja, oblečena le površno, vsa ble-
 da in prepada in trepetajoča na
 vsem telesu.

da in prepada in trepetajoča na
 vsem telesu.

"Za Boga križanega, kaj ima-
 te, kaj se je zgodilo? — Ah, ope-
 kel si se, v tleči pepel si stopil...
 Sol na rano, sol... Da si tako ne-
 previden, da ne paziš, ti revež!...

Ali te boli? — Ti siromak — ni-
 če joki, bo že bolje...
 Sama vsa medla, da se je komaj
 držala pokone, je bratu trošila
 na rano sol ter ga tolažila, dokler
 se ni umiril. Od slabosti pa ni mo-
 gla več sama v posteljo; mama ji
 je malone nesla. Sama na sebe ni
 mislila. Vedno je govorila le o
 Tončkovih nesreči ter ga s solzami
 v oči, a z neizrekli ljubezni-
 jo karala zavoljo take nepravdi-
 nosti. Prepričan sem, da bi iz sra-
 rada vso bolečino Tončkovo pri-
 dejala svoji, če bi le bilo mogoče.

Dasi smo starki in otroški lah-
 komiselnosti in razposajenosti čes-
 tokrat nagajali in jo jezili, smo
 ji vendar bili vsi iz sra uđani.
 Zato nas je zelo neprijetno pre-
 sunilo, ko je resno bolela.

V začetku zime je bilo, ko je
 legla. Jaz sem izpolnil tedaj pet
 let, najmlajši brat Jožek pa je
 ravnokar vstopil v četrto.

"Teta Mica so bolni", nam je
 naznanila mati, ko Mica nekega
 jutra ni vstala.

"Bolni?" — Vsi smo se zavzeli.

In Lojze, najstarejši, ki je vedno
 hotel govoriti glavno besedo, je
 vprašal važno: "Ali bodo umrli,
 če so bolni?"

"Tako hudo pač ne bo."

Jaz pa sem bil na Lojza prav
 hud. Vzroka pa sem imel dva:
 preverjen sem namreč bil, da je
 vprašal to-le, da bi se pokazal, da
 je že "velik", in obenem sem trd-
 no veroval, da tetka ne more in
 ne sme umreti.

Kmalu nato sem šel k teti v zad-
 njo sobo.

"Tetia, zakaj pa ste bolni?"

"Zakaj? Ker sem se prehladila
 in ker sem stara."

"Ali boste dolgo bolni, tetia?"

"Bog ve, le molji, da kmalu o-
 zdravim!"

"Bom. — Ali naj Tonček tudi
 molji?"

"Reči mu!"

"In če moliva, ne boste umrli?"

"Umrli?"

Spominjam se, da me je pogle-
 dala vznemirjeno.

"Ali so mati rekli, da bom u-
 mrli?"

"Ne. Lojze jih je vprašal, a
 mama so rekli, da ne boste. A saj
 ne smete — kaj ne, da ne boste?"

"Kakor Bog hoče."

"Tri očene bova s Tončkom
 zvečer zmolila, da ne umrte."

Molila sva jih in bil sem trdno
 prepričan, da teta kmalu ozdravi.

In prav začudil sem se drugo ju-
 tro, da še Mica ni vstala, ampak
 ji je bilo le slabše. "Gotovo an-
 gel varuh zavoljo tega moje mo-
 litve ni ponesel v nebesa, ker sem
 teta Mico tolikokrat žalil in je-
 zil..."

Ta misel mi je s težo legla na
 srce ter se bolj in bolj zajedala
 vanje. — Mati nam je naročila,
 naj ne hodimo k bolnici, ker tež-
 ko govori in bi jo s svojimi vpra-
 nji le mučili. A meni ona misel,
 ki mi je kakor trpko očitavanje tre-
 petala v duši, ni dala miru. Ko je
 bila mati v kuhinji, sem se tiho in
 oprezno splazil v zadnjo sobito.

"Tetia, tetia!"

Sub, upadel, a sicer rdeč obraz
 je obrnil k meni in dvojje glo-
 bokno vdrtih oči se je zagledala v
 mene.

"Ti si? Kje pa so oni?"

"V veliki sobi. Mamica so nam
 prepovedali iti k vam. Mi vas ve-
 dno izprašujemo in kričimo, vi pa
 težko govorite..."

Starka ni odgovorila. Zrla je
 čez mene tja nekam v kot sobice.
 Sopla je naporno in glasno.

Meni je bilo tesno in bolno pri
 srcu. Nisem prav vedel, kaj ji naj
 razodnem, zakaj da sem prišel,
 ter tako odvalim kamen s srca. A
 povedati ji treba vsekakor in po-
 vrašati jo!

"Da — mamica so nam prepo-
 vedali... a jaz sem vendar prišel
 k vam."

"Saj ne bodo hudi, da si pri-
 šel."

"Nekaj bi vas namreč rad po-
 vprašal."

"Le vprašaj, le!"

"Ne res, tetia, da niste hudi
 name?"

"Dete, dete! — Da kaj takega
 misliš!"

"Ker niste ozdraveli! S Ton-
 kom sva sinoči molila za vas, a ste
 vendar še bolni... Gotovo an-
 gel varuh molitve ni ponesel v nebe-
 sa. In najbrž zavoljo tega ne, ker
 vas nisem rad slušal in sem vas
 jezil."

"Ne, ne — saj si priden. Le
 zvečer spet molji!"

"Bom, tetka — in potem goto-
 vo ozdravite, kaj?"

Popoldne so bolnice preoblekli.

Mizo so pogrnili z belim prtom in
 nanjo so postavili razpelo, dve
 sveči, blagoslovljeno vodo in sol.

Vse te priprave sem gledal z za-
 čudenjem.

"Gospod pridejo z Bogeem,
 pravite, mamica? A kako pridejo
 z Bogeem, če ga ne vidimo, kakor
 angelca varuha ne?"

"Le lepo molji in pazi: v onem
 belem kruhu je."

"V kruhu, pravite? — In zakaj
 pridejo z Bogeem?"

"Ker so teta bolni."

"A umrli ne bodo, kaj ne, da
 ne?"

"Kakor bo Bogeem hotel."

"A jaz vem, da ne bodo."

In sklenil sem, da pred večerom
 zmolim obljubljene očene za te-
 to. Zvečer bi bilo morda že pre-
 pozno.

Poklical sem Tončka, da mu
 razodnem svoj naklep. Bil je vo-
 ljan, da pojde z menoj v materi-
 no spalnico in tamkaj skupno
 zmoliva očene.

"Ko pridejo gospod z Bogeem,
 bomo tudi molili", mi je zatrjeval
 brat.

A ko so res prišli, sem le malo
 molil. A gledal sem. Zvonček je
 eingljal tako prijetno in zvonko,
 in gospod z belo obleko in lepa
 svetilnica na šest oglov in velik
 pes, ki je prišel z gospodom in
 cerkovnikom in ki je kar menič
 tebihi-legal ob pragu ter me ta-
 ko veliko in zvedavo gledal, da
 sem teta Mico malone pozabil.

Ko so gospod pri bolnici opra-
 dili in prišli v vežo, so me pogla-
 dili po razmršenih kodrih ter me
 včepnili v debela, rdeča lica. Če
 bi me včepnili Lojze ali Tonček,
 bi gotovo zakričal, a tedaj nisem.

"Kdaj pa pojdeš v šolo?"

Vedel sem sicer kdaj, a nisem
 upal povedati. Potegnil sem ma-
 ter za krilo, češ, naj ona pove,
 kar je tudi storila.

A takoj, ko so gospod odšli,
 sem naznanil Lojzu in Tončku, da
 pojdem drugi dan z njima v šolo.

"Ti? — Da v snegu obitiki?"

Kak pa si? se je čudil Tonček.

"Tak knof!" se je znesel nad
 menoj Lojze.

"Saj nisem dosti manjši kakor
 sosedov Janez. In gospod so
 rekli..."

Gospod in šola sta mi večer ro-
 jila po glavi.

Ne večer je prišlo tudi nekaj
 ženice iz sosesčine. Domači in so-
 seje so kazali resne obraze ter ho-
 dili brez šuma in oprezo. Tudi
 v veliki sobi so govorili potihem
 in skrivnostno, kakor bi jih bol-
 nica tudi odtod mogla slišati. Ko
 smo jih deca povpraševali, kako
 je s tetko, so pomajevali z glava-
 mi in skomizgali z ramami.

Vse je bilo tako resno in sloves-
 no — a jaz sem vedel, da tetka ne
 bo umrla, ker sem tudi zvečer
 zmolil zanjo tri očene.

"Do jutri jo bo odleglo — mene
 pa nemara puste v šolo", s to le-
 po mislijo sem zaspal.

Ponoči sem se dvakrat, trikrat
 prebudil. V sobi je gorela luč. V
 polsopanju se mi je dozdevalo, da
 prihajajo ljudje v spalnico in zo-
 pet odhajajo: oče, mati, stric, se-
 stra, brž tudi sosedje, ki so bile
 zvečer pri nas. A spanca se nisem
 mogel otresti in vse to sem videl
 in slisal le nejasno, ne da bi se po-
 polnoma zavedel, kaj da to pome-
 ni. Enkrat se mi je zadelo, da v
 snu vidim teta, ki se v veliki mla-
 ki na dvorišču topalja ter mi ste-
 ga roke nasproti in kliče pomoči.
 A jaz sem kakor prikovan na me-
 stu, kjer stojim, in ne morem hi-
 teti na pomoč...

Zbudil sem se navsezgodaj. Zna-
 naj je bila še temna noč. Na mizi
 je gorela sveča.

Zadelo se mi je, da neke pri-
 peči nekdo plaka. Vravnan se ne-
 koliko in pogledam: na klopi ob
 peči sedi sestra in zakriva obraz
 s predpasnikom ter napol zaduš-
 no ihti.

V neki težki in bridki slutnji
 sem skočil iz postelje. "Kaj je,
 Mamica?"

Ni odgovorila. Zlezel sem k njej
 na klop ter ji skusil odtegniti ro-
 ko in predpasnik od obraza.

"Zakaj jokaš?"

Vprašal sem s strahom, ker sem
 temno slutil odgovor in se ga bal.

"Teta so umrli."

"Umrli? — Vendar!..."

Roka mi je omahnila. Nemo
 sem se sesedel ob Mamici. Globoko
 v srcu pa me je nekaj zabolelo in
 zasklelo.

"Kako to, ko pa sem vendar
 molil zanjo!"

Čutil sem se pobitega in nesreč-
 rega. Hipoma pa me je obvladalo
 močno hrepenenje, da se sam pre-
 pričam o tem, da sam vse vidim.
 Spustil sem se raz klop ter pohi-
 tel proti durim.

"Čakaj, da ti oblečem hlače!"

A nisem se menil za klie sestri.

V tanki nočni srajici sem hitel
 čez mrzlo vežo v zadnjo sobo.

Vrata so bila nekoliko odprta,
 gotovo zato, ker so vedno hodili
 iz sobe v sobo. Tiho sem vstopil.

Ob vzglavju posteljinem je stala
 stara sosedova Neža ter se nagi-
 hala k bolnici. Za njo je stal moj
 oče in dalje doli ob postelji mati.

dekla in še ena iz sosesčine. Mati
 in dekla sta si brisali oči: tiho in
 zadušeno sta plakali. Oče je zrl
 srpo ter molčal. Istotako sosed.

Če se sedaj spominjam onega hi-
 pa, se mi dozdeva, da se je na o-
 brazih vseh videlo, kako jih skriv-
 nost smrti pretresa in kako se ču-
 tijo majhni, neznatni in slabi pred
 njo.

Mojega prihoda nihče ni opazil.
 A tudi jaz od duri nisem ničesar
 videl, ker so mi žene zakrivala
 posteljo.

Tiho sem zlezel na veliko skrin-
 jo za vratni. Odtam sem na be-
 lih blazinah zglede voščene obraz
 postunjin — miren, malone stro-
 g. Zadelo se mi je, da se je na njem
 v trepetajočem soju sveče, ki jo
 rajna še vedno drži med rokama,
 leskečejo debele rosne kapljice.

Ves omamljen in prestrašen sem
 dolgo in napeto zrl v ta mrli,
 resni obraz.

Odgovor lažnjivcem, izko- riščevalcem in zapeljiv- cem Slovencev v La Salle, Illinois.

Mat. Komp.

(Konec.)

Janez nas imenuje fanatične katoličane, ter zakaj kot taki nas sprotno listu N. V. katerega urejuje katoliški duhovnik. — No, ti modri breznačajni Janez, še enkrat preberi zadaj 5. vrstico 1. N. V., ki je edino resnična in si jo ti pozabiš omeniti. Tam je zapopadeno vse, kar nasprotuje našim fanatičnim načelom, pa si naj bo urednik Peter, ali Pavel. Obratno pa nam ne gre v glavo, kako da si ti zvoili ta list za svojo obrambo in umazano perilo. Pravš, da je ta list katoliški in ga urejuje katoliški duhovnik. Zdi se mi, da se ti jako sramuješ pokazati javno svoje versko prepričanje. Kot tajnik dr. "Vitezi sv. Martina" K. S. K. J. se nisi hotel udeležiti blagoslovljenosti društvene zastave v slovenski cerkvi sv. Roka. Udeležili so se vsi člani v svojih uniformah, samo ti ne. Kot odbornik in tajnik si se plazil drugod, ker si se sramoval katoliškega društva, da bi šel z njimi v slovensko katoliško cerkev. In pred kom si se sramoval? Pred svojimi rudočim prijatelji, svojimi svetovalci. In kaj si naročil pogrebu pri pogrebu umrlega člana dr. Edinost? Ako bi župnik prišel kaj šinfat, takoj vzame mljica in ga nesite iz cerkve! In tako človeče se polnuje katoliškega lista, ki ga urejuje katoliški duhovnik.

Dalje me to človeče med drugim imenuje predsednika vsega lažnjivega, zahrbtnega delovanja in prepira v naši naselbini. Zgoraj navedeno bi ti prav dobro pogodi, samo če bi lažnjivo besedo "predsednik" nadomestil z besedo "nasprotnik".

Tukaj imam resničnega gradiva za obširno brošuro, ali list, v katerega pišem, ni moja lastnina, da bi sam vsega porabil, torej prosim urednika, le še nekoliko prostora.

Kakor sem že omenil, ne dajem javno v liste tistih domačih prepisov, dokler me v to ne prisiliš številni napadi. Mogoče me zato napadate, da delam zahrbtno. — Vzemimo najprvo Slovenski Dom v La Salle. Ideja, graditi slovenske DOME v naselbinah, je dobra ideja. Bil sem zato idejo eden od prvih in v zapisniku še danes lahko čitati moje misli. Istosčasno smo tudi določili svoto za zemljišče in zgradbo takega doma — primerno našim možnostem. Ko bi bili zmogli po najboljših naših močeh do do- seči, bi lahko rekli: to je delo naših rok! Bilo je rečeno, da bodemo delovali skupno le kot Slovenci, pa nič drugega, t. j. brez strank. In danes? Kje je ta sloga brez strank? Že danes, ko je Slovenski Dom še v oblikih, ste sociji in pri- vrženci zavzeli prvo mesto in be- sedo, da ste po številu delničarjev v manjšini. Ko je bilo par tisoč v blagajni, za katere sem tudi jaz brezplačno kolektal in s svojimi delničarji pripomogel, kupili ste — drag prostor za \$5500, ki še danes ni plačan, dasi družba obsto- ji že čez 3 in pol leta. Ceno za zgradbo ste kot se spodobi na takem prostoru potrojili. Kdo bo to plačal? Naš narod ne, ker ne zmoro-remo vsi skupno s svojimi "cash money" niti polovice ne. Ako ho-čete graditi, si morete posoditi najmanj 25 tisoč dolarjev, in to z obrestmi naložiti na rame uboge- ga ljudstva, ki naj bi plačevalo ne- kaj časa, potem pa najbrž vse izgu- bilo. — To je fakta, katerega je tre- ba upoštevati in opozoriti ljudstvo da ne bode preklinjalo, ko bode že prepoznalo. Znanj so nam tudi taki slučaji ravno tukaj v La Salle. V listih fanatično sanjate, da že vi- dite ponosno poslopje, na katerem je z zlatimi črkami zapisano: "Slo- venski Dom". S ponosom v sanjah rečete: to je delo naših rok. Kdor visoko leta, nizko pade. Glejte, da ne bo ljudstvo enkrat reklo: — To je prokletstvo naših zapeljiv- cev! Kako se pa dela pri tej druž- bi od strani kolektarjev in odbor- nikov za korist Slovencev? Kdor je plačan za kako delo, naj ne upi- je meč svet, da dela za korist dru- gih. Kolektorji imajo provizijo 10 odstotkov (od vsake delnice tovar- \$10). Vsak delavec je plačila vre- den in če se mu plača v denarjih, naj potem ne išče še časti.

Naravnost sramota pa je, da se provizije plačujejo od takega de- narja, katerega ni treba kolektati

po hišah, kakor mi je pravil pod- prednik družbe F. Mišjak. Ko- lektarni odbornik Joe Čitalić pla- ča denar za svoje delnice pred- sedniku John Novaku, (tako da Novak dobi provizijo), blagajnik J. B. plača denar za delnice J. Čr- taliću itd.

Tako se dela za korist družbe, kaj ne! Bratci gledajo na svoj žep že sedaj, ko se še berači, kaj bi že bilo, ako bi se kdaj delal kakšen dobiček? Za dividende na delničarje bi proketo malo osta- lo. Društva, katere sta mogli, ste se vse spreseli in ni čuda, da se se zadnje čase pričela oglašati in zahtevati nazaj denar vplačan za delnice. Naložen v delnicah je mr- tev, na dividende čakati, to je pa večno. Bilo je v pričetku tudi re- čeno, ako se v treh letih ne zgradi nameravani dom, se družba razpu- sti, se povrne denar delničarjem. Da je društvo sv. Barbare št. 3, J. K. S. K. J. zahtevalo in dobilo denar \$100 z težkim trudom, to ni bilo moje zahrbtno delo, pač pa javna zahteva velike večine članov tega društva. Poglejmo nekoliko na samostojno društvo Edinost, kateremu predseduje modra glava Novak. To ubogo društvo bi lahko bilo mogočno drevo, ki bi rodilo sad za svoje člane, tako rodi pa trnje in je prava molzna kravica, katero izrablja nekaj vladajočih brezvestnežev v svojo korist. Dru- štvo je inkorporirano po postavi države Illinois na podlagi društve- nih pravil. Društveno premoženje se sme rabiti samo v društvene svrhe; blagajnik mora ves društv. denar naložiti na varno banko, ta- ko se glase glavne točke o dru- štvenem premoženju, v društvenih pravilih. Ali se dela tako? Ne, de- nar se porablja na debelo v druge svrhe. Denar uporabljate za do- bro plačo za posredovalce pri pri- dobivanju državnih papirjev, da si rojaki tudi še iz svojega de- plačajo. Taki posredovalci so ved- no nekateri odborniki, navadno vedno predsednik Novak. Pa to še ni dovolj. Za denar, ako ga koli- kaj preostaja v blagajni — mesto da bi ga uložili na varno banko (kakor to pravila izrecno zahte- vajo), ali vsaj izboljšali bolniško podporo, — vzamete delnice za Slovenski Dom. Za delnice ste že izplačali \$300, kjer leži denar mr- tev že par let. Kdo vam je dal do- voljenje, še danes ne vem. Pa to še ni dovolj. Na zadnji mesečni seji ste zopet obljubili \$200 za nadalj- nih 20 delnic, kljub temu, da ni denarja v blagajni. Za boro bolni- ško podporo in Glasilo (nebodiga- treba) moramo mi člani plačevati po 85c mesečno. Podpore se ne plača, ako ni član bolan celih 14 dni. Za pogrebne stroške smo do- ločili 50c, danes pa plačujemo \$1. Kam gre večina denarja? Ne za društvene potrebe, pač pa za del- nice in drugo. To se pravi, ljudi izkoriščati.

Prišlo se je pa zadnji mesec nekaj nečuenega pri vzornem go- spodarstvu tega društva. Pri zad- nji seji novembra meseca so se na- kazale bolnikom bančne nakazni- ce. Kateri so jih menjali pri go- stinčarjih, so dobili denar. Ali gostinčar je moral čakati skoro cele 2 tedna, ker jih bankih ni ho- tel izplačati. Še najbolj častno za društvo, oziroma odbor, je pa bilo, da je neki bolni član iz Oglesby Ill., pri nakupovanju svojih po- trebščin dal društveni ček trgov- cu. Trgovce je šel takoj na banko, pa keš čeka bankir ni hotel izpla- čati, je dal iskati trgovce bolnega člana s policijo, katerega ga je tudi našla in rečevala gnala od Poncija do Pilata, predno je bil rešen. — Pri tem uzornem gospodarstvu o- menjenega društva predseduje zlo- glasni Janez Novak. Ker pa človek ne more vedno mirno prenašati takole delovanje brezvestnežev, sem v sporazumu nekaterih članov poslal pismeni opomin (prepoved) na odbor, kateremu se prepove- duje le \$1 še izplačati iz društve- ne blagajne v svrhe, ki ne spadajo v društvo in obenem zahteval \$300 izplačanih za delnice Slov. Doma, da se mora ta denar vrniti v dru- štveno blagajno najdalje do 1. ja- nuarja 1916. Zato tako sovraštvo do mene.

Dalje J. nekaj čveka, da sem se javno dpovedal glasilo katoliške stranke A. S. No, pa kaj zato. Saj sem se vendar javno odpovedal tudi še nekaterim drugim listom. Moj značaj je pa vendar vednosti. Dalje me vpraša, ako se še spomi- njam špejialista iz Ljubljane. — Aha, sedaj, sedaj, mi je pa sapa- zapri Novace. Eden takih špejia- listov si tudi ti, oziroma rad bi bil, ako bi bil zmožen. Ali sem tebe zapodil s kolo, če si me prišel obiskati? O no, take surovine pa nisimo, tudi z špejialisti se raz-

umemo (seveda do gotove meje) in jim postrežemo ko moremo in ako se obnašajo po "gentleman- sko." Sicer pa človek še vsako zverino rad enkrat vidi in prouči- je nje lastnosti. Na mogočnih do- larjih pa še dolgo, dolgo ali nig- dar ne bo napisano, ali pridejo iz zepov internacionalce, ali fanatič- nih katoličanov. Vendar so pa se- danji mogočni dolarji bolj podob- ni fanatičnim katoličanom, kot pa internacionalcem, ker nosijo na- pis: "In god we trust", pa kljub temu so internacionalci najboljši njihovi prijatelji, Janez.

Dalje Janez piše o podružnici Slovenske Lige v La Salle; to naj bo ob kratkem: Člani, ki so uknji- ženi in so plačali članarino, se smatrajo za člane Lige toliko ča- sa, dokler njih članarina (vpla- čilo) ne poteče, ali dokler se ne oglašijo v uradu tajnika in zahte- vajo, da se jih briše iz imenika. Laž pa je od strani tebe, da ti je podpredsednik rekel, da je bilo na redni mesečni seji 7. novembra le pet članov navzočih. On ti je že sam osebno povedal, da si se zla- gal.

Rekel ti je, da je bilo 9 članov navzočih, da se je sam veliko pre- motil; gola resnica pa je, da je bilo pri seji 18 članov navzočih. No, nadzorniki pa v resnici ne potrebujemo, ker smo vsi nadzor- niki in ne bomo dopustili, da bi se po dva desetaka metala brez po- trebe iz blagajne za kakega (ne- bodigatreba) delegata, kadar se lahko brezplačno dobe. No, pa ta- krat so glasovali tudi nečlani Lige za Janeza, pa ni nič protestiral in sedaj v svoji obrambi lepo molči o tem.

Tako sem tudi jaz ob kratkem razodel (rečem ob kratkem ker imam še veliko drugega in že to je veliko preobširno za v list. Če bode potreba, bom dal brošuro ti- skati, da ne bo preveč nejevolje v uredništvu) — delovanje teh špe- cijalistov, ki hočejo narod neka- ki s silo izobraziti (!), kot se je nek špejialist izrazil na seji dru- štva Edinost.

Naj mi bo dovoljeno izpregovo- riti se o neki kreaturi, ki je, čuj- te, predsednik društva Triglav, št. 2. S. N. P. J. Tudi ta društva niča se zaganja v mojo osebo v Glasilu št. 4. S. N. P. J. ter ob- emi pravi, da je primoran braniti svojo čast (!). Cigan je tudi bra- nil svojo čast, ko mu je fant iz- ven ciganskega rodu hotel vzeti njegovo hčer za ženo. Oče cigan je protestiral, da ne pusti oneča- stiti svoje hiše.

Ako me ne pustiš pri miru, me ne in cerkvene zadeve, javno in zasebno, ti bodem tako posvetil, da se ti ne bo ljubilo svoje časti nikdar več braniti.

Izključeno je, da bi ta niča kaj sama od sebe spravila v javnost, to vedo laselski vrabci. Vi, brez- vestneži izrabljate to človeče za svoje umazane namene, ga imate za topo orodje, pa — ala na "hand- le" z njim. On naj trpi in prenese vso težo, pa če se zlomi — kaj vam mar. Vi, hinavei, javni lažnjivci, kdaj se je že delalo z vsimi močmi v La Salle na to, da se ugonobiti S. N. P. J., ali društvo Triglav, št. 2? Dokažite to, drugače ostanete javni lažnjivci, kateri lahko "far- bate" ljudi, ki ne poznajo vas, ne zgodovine in ne razmer laselskih Slovencev.

Enkrat sem vas že proglasil za lažnjive kljube in javne lažnjive- ce, saj veste zakaj, pa do danes se ne niste oprali, ker se ne morete in ste z molkom priznali, da ste v resnici to.

Za sedaj naj vam to zadostuje. Rečem pa: Obnašajte se vsaj kot poljudje, ne kot zverine.

Vem, da sem že prekorajil me- je prostora v listu, torej g. ured- nika, kakor tudi častite bralce, na- ročnike tega lista, prosim, da mi za enkrat oprostite ter upoštevajo splošno svetovno zmešnjavo in ev- ropsko gorje.

Vojna in hmelj.

Na hmeljskem trgu v Zaten na Češkem je bilo te dni popraševa- nje po hmelju nekoliko živahnej- še in tudi cene za tuj hmelj so ne- koliko poskočile. Gibalo se je med 55—70 K. Izražali so, da je pri- zadjala vojna v lamskem in leto- njem letu avstrijskim hmeljarjem čez 50 milijonov kron škode.

Sladkorna tovarna pogorela.

V sladkorni tovarni Rohrbach v Brnu na Moravskem se je vnel sladkorni prah in je nastal ogenj. Tovarna sama je popolnoma po- gorela. Skladišča s sladkorjem in druga poslopja so gasilcem rešili. Škoda je jako velika in se zdaj še natančno ne da dognati, a je kri- ta z zavarovalnico. Požar je uni- čil tudi 10 vagonov sladkorja.

Samoten pogovor.

Spisal Ivan Cankar.

Zdaj spim v kamriji, ki je ta- ko tesna, da še najtišja misel ne more ven. Komaj ležem, pridejo po prstih, one od sinoči in od predinoči in iz zdavnih časov, tu- di take, ki bi jih podnevi ne spo- znal. Name čakajo v tej kamriji tihe, nevidne, breztesne; vsaka noč jih znova porodi.

Ko se gnetejo v temnem prostoru, pod nizkim posevnim stro- pom, so vse tako blede, sušičave in srepeoke, kakor otroci v zav- rženem predmestju. Grozota je, da govore ti otroci popolnoma do- zorelo, drznomodro, z nesramno široko obzirnostjo. Razgaliijo člo- veka, da ga je bolj sram pred se- boj, nego da bi stal pred očivid- nim svetom.

Vsaka dogodka zadobi ogrom- ne, spačene oblike, svoje prav po- sebno lice, kakor ga podnevi pod visokim nebom ni imela. Beseda, ki si jo bil izustil mimogrede in brez hudega, se povrne, udari na uho silna in strašna, ti razodene, da se da tudi ubijati mimogrede in brez hudega.

Pogled je čudovito izbitren. Vidi stvari in oblike, ki jih ni v telesnih nikjer; in vendar je vse tako neusmiljeno resnično, kakor je resnično kesanje. Kar je bilo, kar je in bo, je eno. Med grobo o- poldansko telesnostjo in med me- glami polnočnih sanj ni plota več. Smrti ni, pozabljenja ni. Mukoma bije srce pod težo spominov in slu- tenj.

Ob taki noči je stopil v mojo te- sno kamrijo moj oče. Pozno je že bilo; na mizi kraj postelje je go- rela sveča z dolgim plamenom, po- leg sveče je stala prazna skodela; malo prej sem pil močen čaj, da bi mislil in sanjal drugam.

Oče je stopil čez prag s tihimi korakom, nekoliko vpognjen, ka- kor je hodil ponavadi. Obleden je bil v preohlapano, zelo ogoljeno rjavo suknjo, na glavi je imel ob- nošen črn klobuk s povešenimi kraji.

Ozrl se je malomarno po kamri- ci, s tistim tihim, nekoliko zasmeh- livim pogledom, ki sem ga po- znal. Zame se ni zmenil. Položil je klobuk na posteljo, privzdignil suknjo ter sedel na stol kraj mi- zice, tako, da mu svetila sveča naravnost v obraz.

Ta obraz je bil okrogel, droben, ves zgrbljen, sivkastohlede polti. Košati brki so bili že močno osi- veli; lasje, skrbno z visokega če- la počesani, so bili čisto kosta- ujevi.

Ko je sedel, me je pogledal smehljaje. Živ in trd je bil pogled teh rjavih oči, globoko je segel, ni prizanašal. Brki so se narahlo tresli ob napol ljubeznjivem, na- pol porogljivem nasmešku.

V tistem trenutku, ko se je pri- kazal v kamriji, nisem bil kar nič osupel; ni mi šinilo kraj misli, da je murl oče pred štirimi meseci in da leži globoko pod zmrzlo pr- stjo in snegom daleč, sam in po- zabljen. Videl sem ga, kakor je sedel pred menoj, nekoliko sklo- njen, roke na kolenih; kakor me je gledal z živimi, svetlimi očmi, se mi smehljaj v dušo. In bal sem se ga. Tako se boji otrok, ki ve- da je z grehi obložen in da jih ne more skriti.

— Tukaj torej zdaj stanuješ! — je rekel počasi. — Čisto prija- zna kamrija je!

V očeh sem bral še nadalje:

— Nikoli nisem take imel!

In žgoč sram mi je planil v li- ca.

— Kako pa drugače živíš? Kaj počneš? — me je izpraševal.

Ves čas ni izginil z njegovih brk tisti strašni smehljaj. Vedel sem, da bi bilo nespametno vsako olepšavanje in opravičevanje, da so vse moje ničvednosti že na- pisane na mojem čelu, brez po- manjkljivosti in pomot. Spoved- nik je čakal, govoriti je bilo tre- ba, vse povedati poklicati pred sodnika svoje skrite misli, da se izpovedo brez laži in hi- navščine. Nekaka grenka upo- rnost me je obšla in nasmehlj sem se, da razodenem najprej tisti svoj greh, ki mi je najtežje ležal na duši, da ga še pretiram, če bi bilo mogoče.

— Saj ste jo poznali. Sami ste videli tiste njene vdane oči, pol- ne dobrote in ljubezni. Če bi sam angel prišel z nebes, ne bi mogel imeti drugačnih oči. Kadar se spomnim nanje, mi gre dvoje sil- nih, jeklenih nožev skozi srce, da se prikaže kri

Oče me je poslušal začuden, na- to je odmahnil z roko.

— Ne kvasi! Nisem prišel, da bi poslušal tvoje malopridne kvante Vprašal sem te, ka-

ko se ti drugače godi in kaj da počneš. Saj venomer pač ne ležiš v tej kamriji?

Gledal sem ga, nisem ga razu- mel.

— Misli namreč v teh časih

Molčal sem; mraz se mi je pre- lil po udih, segel mi je na ustna, v lica. Oče je naslonil glavo ob dlani, gledal je v tla, govoril je tiho, da sem ga komaj slišal.

— Štirideset let bo zdaj tega, ko sem bil v tvoji dobi; ti pa si že star. Takrat smo budili Slove- nijo in smo jo vzbudili. Mladi smo bili pač in smo mislili, da bo prav za koga pač smo jo budili?

Zavzdihnil je, pomislil. Nena- doma je vzdignil glavo in se mi je naravnost mežikaje nasme- nil.

— To so pač spomini, prav ta- ko nepotrebni in neslani, kakor tvoje kvante. Gnala me je edino- le radovednost, da te vidim zdaj, ko se je svet tako prečudno spre- menil in razveličal, in rečejo prilikavei z glavami in da- bi se človek iz naših časa muši- ci ogulil. Zdelo se mi je, da te za- lotim v postelji, v temni kamriji, prazno skodelico poleg v misli na kvante, vesele in žalost- ne in vse tako drobčkene, da jih gre na tisoč v perišče. In res sem te zalotil tako majhnega in ne- božjenega, kakor si bil, tako skritega v kamriji, tako zamak- njenega v svojo srčno bolehavost kakor si bil Nič te nikar ne bedi sram; preromal sem dol- go pot nočoj, pogledal sem marsi- kam in rečem ti, da imaš tovari- šijo veliko

Vstal je ter segel po klobuk.

— Kaj je storiti? — sem pla- nil.

Na pragu se je okrenil; zlovo- ljen in porogljiv je bil njegov smehljaj.

— Odeni se do vratu in si na- roči drugo skodelico čaja — in misli emojake na tiste angelske oči! Vse drugo bo že Bog ravnal!

Slišel sem na hodniku in še na stopnjicah njegove drsajoče ko- rake; večna vrata so se ropotaje zaloputnila.

— Kaj je storiti? — sem pla- nil.

Na pragu se je okrenil; zlovo- ljen in porogljiv je bil njegov smehljaj.

— Odeni se do vratu in si na- roči drugo skodelico čaja — in misli emojake na tiste angelske oči! Vse drugo bo že Bog ravnal!

Slišel sem na hodniku in še na stopnjicah njegove drsajoče ko- rake; večna vrata so se ropotaje zaloputnila.

Za vsebino oglasov ni odgovor- no ne upravnstvo ne uredništvo.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI UREDNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 93, Wilkes, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAO PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Iseler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., B. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopel naj se pošljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Deset minut.

Državni pravdnik in zagovornik sta pri obravnavi proti nekemu zločinu dobila pravico, da smeta govoriti o svoji zadevi le po de- set minut. Zagovornik prične prvi s svojim govorom in sicer poetič- nim načinom. Tako je opisoval ob- toženčev mladost, kako je sled- nji ljubil v svoji mladosti nara- vno, posebno pa domači potok, v katerem so se vaška deca vsako leto, ko je sijalo poletno sonce, kopala.

Sredi govora, ko je poteklo deset minut, prekine ga sodnik in reče:

— "Je že dovolj, Chauncey", sleči plavalne hlače in se zopet obleči, kajti deset minut je ravnokar poteklo."

Lonec pod plinom.

Krog polnoči probudi žena svo- jo slabo polovico in reče:

"John, plinova cev pušča in so- ba je polna plina." Toda njen John je le nekoliko glasneje za- smrčal in se okrenil.

"John", oglaš se žena vnovič, "plinova cev je počila, vstani!"

"Podstvi lonec pod plin in poj- di spat, 'odvrne John zaspano, se okrene in smrči dalje.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Kalendar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Fran- cija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplo- zivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohab- ljence. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v voj- ni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tip. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodilji zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalč- ne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrolja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljerji v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Ita- lijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih obiliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na goriški fron- ti. — Učinek avstrijskih granat v Zagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort št. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Av- strijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Ru- siji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodilji angleški zrakoplov. — Bovec s Prestrelj- nikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Jugoslovenska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way off box 57, Ely dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUGE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEO, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRZISNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGELICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
J. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, et., od društva Slovenes, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarni pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri lošbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov ne bo odgovarjalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Pavel Perko:

Mrakov Tomaž.

Z naših gora.

Dolgačas mu ni bilo. Ne, stvari, ki se ji pravi dolgačas, Mrakov Tomaž ni poznal.

Kolikokrat ga je vprašal kdo: — Tomaž, ali ni pusto tako življenje, kot je tvoje? Vedno si na poti, poleti in pozimi! In celo ponoči in sam kolovratiš po samotni cesti v mesto in nazaj. ... Ali ni dolgačas?

— Ni dolgačas! — je odgovorjal Tomaž. Pri tem se je smejal prijazno in odkrito. Smeje in pogled stala bila pri Tomažu bolj zgovorna ko besede. — Ni dolgačas! Čemu naj bi mi bilo dolgačas?

Hotel je reči, da mu je tako vožnja celo v zabavo in kratak čas. Hotel je reči, a čemu? — Kako naj bi bil tudi dopovedal z besedami, zakaj ga pravzaprav veselila tako vožnja v mesto in nazaj? To je bilo treba občutiti! Seve ko bi peljal s konjčkoma in vozičkoma gori in nazaj — enkrat! Za enkrat, seve, bi človek še ne občutil, da je prijetno voziti takole. ... A če bi vozil že izmlada, kakor Mrakov Tomaž, če bi poznal vsak grm ob cesti ter malone vsako ribo in ribiča, ki se suče po vrhu doli v Brodech; tedaj bi občutil, da take vožnje niso dolgačas. ... In ko bi človek, ki se je privadil takim vožnjam, moral kar nenkrat prenehati — rečimo, da bi zbolel — o, kako bi si človek želel zopet tuzaj na cesto, nazaj med gore in hribe; nazaj v prah, v kamenje, v vročino mraz — kar hočete!

Mrakovega Tomaža življenje je teklo in potekalo skoro samo na cesti. Konjiček in voziček sta mu bila družina, pa misli in spomini njegovi so mu delali kratak čas. Med to družino in v teh spominih je bil srečen ter si ni želel ničesar drugega. Da, čim manj ljudi je srečeval na poti in čim bolj na kratko so ga pozdravljali, tembolj ga je veselilo.

— Ge, ge!

In Tomažev Pram, dasi že star je vlek, da je bilo veselje. Navadno je zaostaval samo kratki "ge, ge". Vendar na vselej; včasih je moral peti tudi bič. Bič in hitri "ge, ge" sta se menjavala med seboj, in to tembolj pogosto, čimbolj je šlo v klanec. No, močno ni tepel. Saj je bil bič ročaj silno kratak in jermen se krajši. Tomaž se je vselej moral daleč stegniti, da je zadel. Zato pa ni bolelo. In Pram je čutil, da ne boli. Tako sta vozila včasih po štirih ure, ko bi kdo drugi to pot z dobro živino bil prevozil v dveh.

In vendar Mrakov Tomaž ni maral, da bi kdo njegovega Prama imel za slabjšega, kot je bil v resnici. Res, da žival ni bila več mlada; lepa tudi ne. V sled starosti se je bil ubogi Pram porastel z dolgo dlako, da so ljudje obstajali in gledali za njim, češ: — Ali je medved? — Suhil reber, ki so prešerno naven molela, pa tudi gosta dlaka ni mogla zakriti. ... Lep res da ni bil; a močan in trepežen je bil. In to je nekaj! Dasi nad dvajset let star, je vozil še dobro. In to je več vredno kakor lepota.

Tomažev rajni oče — kdaj se počiva v grobu — je tudi vozil. Seveda imel je drugega konja in drug voziček. A vozil je. In ko bi vožnja ne bila takorekoč nemočena pri hiši, bi bil Tomaž moral rekel: — E, konj je star, jaz tudi; bom pa pustil! — Tako pa je hotel voziti še dalje, dokler bo mogel in dokler bodo ljudje marali zanj.

Takrat, ko je vozil rajni oče, je bila neke vrste posebnost, če je imel kdo za toje konja in voz, da si je upal z njima v mesto. Tomažev oče pa je vozil v mesto celo gospode. In na to čast je bila ponosna vsa Mrakova hiša.

Tomaž ki je po očetu prevzel vožnjo, pa gospodov ni vozil. Za kaj Stefanek izpod Skale si je bil napravil nov koleselj in on je postal vozič gospode. Tomaž pa je vozil le bolj moko, meso, koruzo, sladkor, kavo itd. v raznih vrečah in zabojih. Kaj se hoče!

Pa če ga že niso najemali go spodje, bi bili pa drugi ljudje Tomaža tem težje pogrešali. Bilo je že kar v navadi, da je vozil vsaj dvakrat ali trikrat na teden v mesto in nazaj. In čudno bi se bilo zdelo vsakomu, ko bi kak navaden dan — rečimo v soboto — Tomaž ne bil šel v mesto. Reklo bi se bilo, da je ali zbolel, ali pa da je prišlo kaj posebnega in ne navadnega, da ga je zadržalo.

— Tomaž, kdaj pojedete zopet? — so ga vpraševali, kadar se par dni ni bil šel. Par dni, to je bilo že veliko.

— Kdaj pojedem? Čakaj, jutri pa pojedem.

In kmalu je vedela vsa vas, da jutri Tomaž zopet pojde.

Tisto jutro, kadar je imel iti, so že zgodaj hodili naročati, kaj naj pripelje. Tomaž si je vse zapomnil. Vrečo ali posodo si je zapomnil, — in takoj je vedel, koliko ima pripeljati temu, koliko o nemu. Ni se primerilo zlepa, da bi se kaj zmotil ali kaj pozabil.

Pa se po poti, ko je vozil mimo hiš, so ga pričakovale gospodinje na prahih z vrečami in posodami in denarjem in naročili. — Vse je vedel, vse si je zapomnil.

— To bo za meso. Že dobro. Že vem. To pa za moko, in to za koruzo. Ali naj vzamem moko pri Krevsu ali pod mostom? Kaj pa meso? Tone na trgu bo danes klaj; ali naj vzamem pri njem?

Tako in enako je govoril Tomaž. Rajši je poprej poprašal, kot da bi bil storil po svoje in morebiti napačno.

Ko pa se je popoldne ali proti večeru vračal iz mesta, so ga zopet čakale gospodinje na prahih in ga že oddalec popraševale, ali je dobil tako, kot so naročile.

— Dobil, dobil! Na, to je tvoje, čakaj, da ne zamenjaš, ta vreča je tvoja!

— Koliko sem dolžna? — Dva krajcarja.

— Premalo bo. Na, tu imaš tri.

— Ne, ne! Dolžna si samo dva.

Vzemi nazaj. Samo dva sem zaslužil!

Tomaž nikdar ni vzel več ne več ne manj, kot je zaslužil.

In ženske so jemale posode in vreče raz voz in vsem je bilo ustrezno. Voziček in konjiček sta trpela tem manj, čim bolj so se bližali domu.

Doma v Tomaževi hiši pa je bilo zopet vse živo. Otroci in gospodinje so čakali tudi tu, da hitro razneso, kar je pripeljal Tomaž. Kakor so bile naložene vreče, v tem redu so morali jemati in odhajati. Neveda ali zmešnjave Tomaž ni trpel.

Oh, to je bilo živahno življenje! In to, kakor rečeno, vsaj trikrat na teden; včasih še večkrat.

— Pa bi bil rajši doma in na polju, — je včasih omenila Tomaževa mati. Po očetovi smrti sta namreč ostala pri hiši sama z materjo. Obdelovati je bilo treba polovico posestva. Oženiti se Tomaž ni hotel, vožnje pustiti pa tudi ne.

— I, saj bo Jerica kmalu dorasla!

Jerica je imela tedaj šele osem let. A rastla je hitro in videti je bilo, da bo močno dekletce. Tomaž jo je bil vzel po smrti svojega brata v hišo. Oče njen — Tomažev brat — je bil umrl pred par leti; mati pa je prej. Kam so torej hoteli s siroto!

— Enkrat, ko doraste, je lahko še v korist pri hiši. In če bo deklica pridno, ne bo pogrešala ljubezni. Tomaž in mati Tomaževa sta jo imela čedalje rajši.

In ko je v tistih letih ta ali oni prigovoril Tomažu, češ: — Pa bi se oženil! — je Tomaž mislil na Jerico, ki bi se ji potem pač ne moglo tako goditi pri hiši, kakor se ji.

— Ko Jerica doraste, bo ona pomagala pri hiši. Do takrat bom pa z vožnjo zaslužil toliko, da plačam dekle in delavce. — Morebiti si je na tihem tudi mislil: — Z žensko pridejo skrbi v hišo. — In res; ali je mar ženske manjkalo pri Mrakovi hiši? Kdo drugi se pač ženi ter pravi: — Ženske ni pri hiši; moram se! — In zato se oženi. In ljudje pravijo potem: — Res, ženske ni bilo pri hiši; oženiti se je moral. — Pri Mraku pa tega ni. Mrakovec, da si že v letih, je bila žena, ki bi se za gospodinstvo ne bila ustrašila nobene dvajsetletne. Ali se mar posestvo ni obdelovalo, kakor se mora? Ali je sploh česa manjkalo pri hiši? Ali se je kdaj kdo kregal in prepiral pri Mrakovih? — Čemu potem žensko k hiši?

In res se Tomaž ni oženil. Ko je bilo poleti veliko dela, je šel zgodaj v mesto, tako da je bil že pred nočjo doma. In še preden so prišle ženske in otroci, je zvozil raz njivo, kar sta bili čez dan nazešli dekla in mati.

Po takem se je vselej pohvalil, češ: — Ali mar delo zastaja, ker hodim v mesto? Vse je obdelano, vse pospravljeno. In če hočete, zvozičvam raz njivo še več!

Zvečer pa, ko so ženske odšle in je bilo vse zadovoljno in vsem ustrezno, se je Tomaž lahko oddahnil od skrbi in sedel k večerji. Takrat je vzel Jerico v naročje.

In ji pravil, kako je v mestu, kaj se vse vidi, in kako dolga je pot v mesto, itd. Ob takih prilikah ji je moral vselej obljubiti, da jo enkrat vzame seboj in da ji pusti, da bo sedela spredaj na vozu in z bičem v roki in bo sama vodila konja in voz.

O, to so bili lepi časi takrat! In še v poznih letih se jih je domislil Mrakov Tomaž. Ko je takoj na vozu sedel in venomer pripogledoval svojega Prama, in je kolo mlelo in mahnilo kamenje po cesti in nobene hiše daleč naokrog — tedaj so rade ušle Tomažni misli nazaj v tista srečna leta. ...

Ah, ko so tako hitro minila tista srečna leta! Bila so, to je res! Vendar Tomažu se zdi, kadar se jih spominja, da jih vidi v neki silni daljavi. Med tistimi leti in pa med sedaj se je zgodilo toliko novega, toliko posebnega! Tako je, kakor da so vsi ti dogodki, ki so sledili potem, prenaradili Tomaža v drugega človeka. In ko bi

ne bilo spominov, ki ga vežejo s prejšnjimi leti, bi mislil, da je o nevesele dogodke doživel kdo drugi, ne pa on — Mrakov Tomaž. In vendar jih je on doživel. Kako bi se jih sicer mogel spominjati tako natanko!

Jerica naprimer — kako se je spomni, kot da jo vidi živo pred seboj! Jerica je dorasla, da je bilo veselje. Vsek dan, ko je prišel iz mesta, se mu je zdelo večja. Pa tudi vedenje in obnašanje njeno je bilo vsak dan bolj resno in modro. Izprva, ko jo je vzel v hišo, je bila še čisto otrok. Tedaj mu je vselej pritekla nasproti, kadar je vedela, da pride domov še za dne. Včasih je prišla prav doli do Cvrtarjevega klanca in skobacala se je na voz in sama odprla skrinjico, kamor je strica Tomaž spravil kolače za njo. ...

Pozneje, ko je nekoliko odrasla, je to seve ponehala. Takrat je morala delati in ni bilo časa za take otrčarije. Dekletce je menda tudi že čutilo, da je za to že preveliko. Pa če svoje ljubezni ni pokazalo na ta način, jo je pa na drugi. Zvečer, ko je pripovedoval o mestu in mestnih ljudeh in navadah — kako je to z veseljem in zanimanjem poslušalo! In ravno ta pozornost, to zanimanje je Tomaža veselilo. — Nedočno je in ima svoje veselje tudi na milih in neznanih stvareh. — Od dne do dne jo je imel rajši. Res, ko bi je kdaj doma ne bilo, in bi nikogar ne bilo, ki bi mu pomagal nositi v hišo razne zavoje in zavojčke — takrat bi jo pogrešal prav gotovo.

Dekle je zrastle in se je čvrsto razvilo, Tomaž sam ni vedel kdaj. Kdo bi mislil na leta, ki teko tako hitro! Enkrat, neko nedeljo, ko se je oblekla in odpravila k maši, se je vprašal: — Hm! Koliko pa mora biti že stara?

— Osemnajst! — I, seveda!

Osemnajst! ... I, seveda! In Tomaž je moral priznati, da so leta prešla, kot bi bil pokonci pogledal. Osemnajst! ... Saj je še kakor včeraj, ko je prišla k hiši.

Ta ali oni se je radovedno ozrl za njo, ko je hodila praznično oblečena v cerkev; malo gosposka, a vendar popolnoma dostojna: — Glejte, glejte! Mrakova! — Kako čedno in močno deklet! ... In gosposko! Seveda. ... Amerikanka!

Njen oče — Tomažev brat — je bil namreč umrl v Ameriki.

Kako se je to dobro zdelo Mrakovci — ko je čula, da je Jerica čedna in gosposka. Sicer je to vedela že sama; a kaj lepega človek rad sliši tudi od drugih.

— Ženina bo lahko dobila, — je pripomnil kdo.

— I, kaj bi tisto! Kdo se bo zdaj še menil o ženini! In vendar je bila Mrakovec prečunila, da bi utegnila biti Stefanov France in pa Jerica lep par. Seveda — kadar bo čas za to!

O, da bi pač bil prišel kdaj tisti čas! A ni. ... In to je žalostno, da ni.

Vzdih, ki se je Mrakovemu Tomažu izvil iz prsi, vselej kadar se je domislil Francea in Jerice, je bil najtežji, kar se mu jih je sploh kdaj izvil. Vzdihi, globoki in težaki! In ko bi bil kdo opazoval! Mrakovega Tomaža ob tem, bi bil videl, da mu je ta vzdih iztisnil vselej tudi dve debeli solzi na lice. Tomaž se je vselej sramoval teh dveh debelih solz, a ubraniti se jih ni mogel. Ozrl se je okrog sebe, če ga nihče ne vidi. In če je bilo ponoči, ali pa če nobenega človeka ni bilo na cesti, si jih je hitro obrisal in vdaril po konju.

Da bi kdo videl njegovo bolečino, tega ni maral. Sam je hotel trpeti! In čim bolj tiho in neopazno, tembolj. Nič bi mu ne bilo bolj neprijetno, kot da bi ga ob kakem trenutku kdo srečal in ga prijazno nagovoril. Takrat bi Tomaž celo na prijazen nagovor odgovarjal le kratko in pretrgano.

— Grda pot, Tomaž, grda! — bi ga bil rečino kdo nagovoril. In če bi bil Tomaž dobre volje, bi mu bil priredil, da je pot res grda; zraven bi bil pa še pristavil, da je kremenita in razorna, in to najbrž v sled zadnjega deževja. ... Tako bi bil Tomaž odgovoril, če bi bil dobre volje. Drugeče pa ne. Drugač bi bil samo potrdil in rekel: — Grda! — in nič drugega. Če bi ga bil pa srečal, rečimo, Stefan, ki bila pa prišla Tomažu izkušnjava, da li mu na odgovoril niti toliko. Res, niti toliko! Zakaj Stefan je celo ni smel vedeti za njegovo bolečino.

Stefan izpod Skale je namreč tudi vozil; pa saj to je znano. — Vozil je s kolesjem in vozil je gospode in gosposke ljudi. Ali je bil na to ponosen ali ne, se ne ve.

Tomažu se je zdelo, kadar ga je odgovarjal Stefan na cesti, da tiče v Stefanovih besedah veliko zasmeha in poroga. — Kaj boš ti, ki voziš vreče in mehove! — In če je bil Tomaž takrat, ko ga je odgovarjal Stefan, slučajno slabe volje, tedaj se mu je zdelo, da zveni ta zasmeh še veliko huje.

Začelo se je med njima takrat, ko je stari Stefan — oče sedanjega — umiral in zapuščal posestvo sinu. Sedanjí Stefan je bil namreč edini sin pri hiši. In takoj, ko je stari umrl, se je rekel: — Oženiti se bo moral, ker brez ženske ne more biti pri hiši. — Ljudje so pa tako hitro sodili in obsodili, da ne bo vzel nobene druge kakor Jerico, Jerico — Tomaž je čul to takrat prvič. Jerico. ... In glejte: res je prišel, kmalu po starega smrti, in poprašal po Jerici.

— Hm. ... Pravzaprav res. ... Jaz ne vem. ...

Kako in kaj je vse odgovarjal Tomaž, tega niti sam ne ve. Prišlo je vse prehitro. Nato ni bil pripravljen.

— Sicer pa ne vem, kaj misli dekle. Bom še z dekletom govoril. ... Potem — zavoljo mene. ...

V resnici je pa Tomaž želel, da bi Jerica kar odklonila in odklekla. Še več, v tistem trenutku mu je prišlo, da bi kljuboval in zaviral, če bi tudi dekle in Stefan hoteli, da se vzameta.

— Stefanu jo bomo dali! A! Bežite, bežite!

— Zakaj pa ne. — je ugovarjala mati.

— Stefanu. ... Ali je ne potrebujemo doma?

— To pač. ... A doma vendarle ne bo mogla vedno ostati. Dokle je sicer še mlado, ampak prilika je lepa; Stefan tudi ni napačen! — Stefan, Stefan! — je ugovarjal Tomaž in nekaj trpkega mu je vstajalo v sreu vedno bolj.

— Stefan — ta, ki mi hoče vožnjo prevzeti! Vožnjo mi hoče prevzeti, pa bi mu Jerico dajal. ... Njemu ne!

In s tridimi koraki je odšel, pa sem sebi si je prav dal. — Njemu ne, Stefanu ne!

— Ali res misliš, da bi ga vzela? Povej mi, Jerica! — je vprašal Tomaž, ko sta bila z Jerico sama. Hotel je pristaviti: ... tega osebnega, ki misli, da bo vozil gospode. — Pa tega ni pristavil ker se je premislil. In prav je bilo, da se je premislil.

Sicer je pa Jerica itak odgovorila tako, da je Tomaž videl, da ljudje več vedo, kot je res. ... In to je bilo dovolj.

— Ne bo je imel! On že ne! In Mrakov Tomaž se je čudil samemu sebi, kaj je dobil toliko samovolje in odločnosti. Če je bil sam in ga nihče ni videl, rečimo, ko je ponoči vozil iz mesta in po čval pod klanecem, je celo roke dvignil in s pestjo zapretel proti Podskali, češ: — Ne boš je imel! Ti že ne!

(Pride še.)

ZA VSEBINO OGLASOV NADGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščenji pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihail Cinar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Sattlich.

Clinton, Ind.: Lambert Boltskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbrežar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

La Salle, Ill.: Mat. Komac.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalete in Frank Bambich.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogryn.

So, Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Columbus, Kans.: Joe Kafec.

Franklin, Kans.: Frank Leskovec.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schneller.

Mineral, Kans.: John Stale.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Ringo, Kans.: Mike Penell.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.

Manistiquia, Mich. in okolica: Frank Kotzian.

Kos. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.

Aurora, Minn.: Josip Fugina.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze.

M. L. Kaphs, Jos. J. Peschel in Louis M. Perušek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adams.

Nashwank, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Horvátich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.

Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinček, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.

Barberton, O. in okolica: Alois Balant.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar.

Collinswood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, O. in okolica: J. Kumše.

Youngstown, O.: Ant. Kizelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakše.

Bessemer, Pa.: Louis Hribar.

Braddock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Pieteršek.

Burdine, Pa. in okolica: John Keržnik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Broughton, Pa. in okolica: A. Dem Sar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slarič.

Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor.

Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.

Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.

Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.

Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

ŠTAJERSKO.

Primerne cene za Spod. Štajer. Dne 12. novembra se je na okrajnem glavarstvu v Mariboru vršilo posvetovanje zaupnih mož izvedencev. Določevalo so se primerne cene za posamezne pridelke in živila. K posvetovanju so bili povabljeni zastopniki okrajnih glavarstev in mest Maribor, Celje in Ptuj. Od slovenske strani so bili navzoči: poslanec Pišek in posestniki Černež iz Frana, Kranje iz St. Jurja v Slov. gorah, Korpar iz Lehenberga, Robič iz Lemberga, Pekar iz St. Jakoba in Zebot iz Maribora. Posvetovanje je trajalo od 10. ure dopoldne do 6. ure zvečer. Določile so se sledeče primerne, ki bodo veljale za celo Sp. Štajersko: Mleko: 1 liter v hlevu posestnika 26 vin., če se nese v mesto, pa toliko, kolikor določi mesto kot najvišje ceno (2 do 4 vin. pri listu vč). Suvo maslo 1. vrste (stabejše vodeno) 4 K. II. iztisnjeno 5 K in III. žajno suvo maslo (iz mlekar) 6 K 1 kg. Jajca: 16 komadov 2 K. Krompir: 100 kg 12 K na bližnji železniški postaji ali na javnem trgu v Mariboru, Ptaju in Celju, in sicer za množino do 1000 kg. Strd (med), tekoč: 1 kg 3 K. Česenj: 2 K 1 kg. Čebula: 60 vin. 1 kg. Meso: za deželo za vse vrste govejega mesa 4 K; za mesta: I. vrste (sprednje volovsko 4 K 40 v. z 20 dkg lastnega pridevka; II. vrste (zadnje volovsko in sprednje kravje) z 20 dkg pridevka 4 K 10 vin. in III. vrste vse ostalo meso in meso mlade živine in bikov 3 K 80 vin. z 20 dkg pridevka. Mesariji morajo imeti napisane table o vrstah mesa na vsakem posameznem kosu. Svinjsko meso na deželi 4 K 40 v. Ceno za teletino in vse ostale vrste mesa določijo mesta sama. Te cene bodo veljale, dokler politična oblast drugače ne ukrenejo. Zastopnika vojaške uprave sta izjavila, da bo tudi ista kupovala po teh cenah. Slovenski zastopniki so odločno branili kmečke koristi, kolikor je sploh bilo mogoče. Odposlanec cesarskega namestništva, namestniški tajnik Kraus iz Grada se je vilo zavzemal za slovenske kmečke koristi in izborni povdarjal, da se morajo kmečki pridelki štiti pred prenikalnimi cenami, kajti kmečko ljudstvo sedaj itak plačuje ne samo izredno veliki denarni, ampak tudi krvni davek.

Jajca, krompir in mleko. O zasesti jaje, krompirja in mleka v mariborskem in ptujem glavarstvu se je na uradnem mestu dobilo, sledeče podatke: Jajca, krompir in mleko se iz okrajnih Maribor in Ptuj ne smejo izvažati. Politična oblastva so določila po okraju nakupovalce, ki nakupujejo jaja, ki so zaseta za mesto Maribor, Ptuj in bolnišnico Stenatal. Ti nakupovalci imajo uradne izkaznice. Drugi trgovci so od kupčevanja z jajci izključeni. Promet v okrajih pa je v toliko prost, da si sme vsak posameznik svoje potrebščine prosto nakupiti v okraju. ("Štajerčev" trditve, da bi se jaja ne smela nikomur drugemu oddajati kot mestni občini, torej ne odgovarja resnici). Posameznik sme seveda le toliko kupiti, kolikor potrebuje za potrebo svoje družine. Naj se torej nihče ne da begati, da ne bi smel jaje, krompirja ali mleka prodajati svojim odjemalcem, ki rabijo kupljene predmete v lastnem gospodinjstvu. Če pa bi rad koga prodal jaja, krompir ali mleko izven okraja, ali poslal te predmete kakemu sorodniku, n. pr. iz Japenine v Grade, mora dobiti poprej za prevoz iz okraja potrebno dovoljenje na okrajnem glavarstvu, za kar ne bo nobenih težav. Glede cen pa določa uradna odredba sledeče: V slučaju, da se ne doseže sporazumeljenosti glede cen jaje in mleka med mestnim nakupovalcem in kmetom, določa sodnija primerno ceno, in sicer nespornim potom (ne potom advokata ali tožbe). To je novejša odločba, katere se je treba držati, dokler se drugače ne ukrene. Krompirju pa ne določa cene sodnija, ampak jo določa, ako se kupi in prodajalec ne moreta pobotati, cesarska namestništva po zaslusanju izvedencev. Sicer pa so primerne cene za krompir in za druge predmete že določene, kakor se je že poročalo. Mariborsko glavarstvo bo na mestne stroške odšledj dalo po občinah zbirati mleko, in sicer po posebnih volnikih. Občine so dobile v tem oziru primerna navodila. Kar kdo potrebuje zase in svoje, tega ni treba prodati. Krompir pa kupujejo mariborska mestna občina,

Prosto je tudi, da se isti pripelje na trg v Maribor. Prodajna primerna cena je 12 K za 100 kg.

PRIMORSKO.

Italijanski podaniki v Dalmaciji. Svetnik Grioni piše v tržaškem listu "Il Cittadino di Trieste", da so imeli italijanski podaniki (regnicoli) lepa službena mesta v Dalmaciji in ugodnost so imeli njihovi mornarji na avstrijskih brodovih v avstrijskem morju; ribarili so tik obali in oblasti so to dopuščale, da se izognejo protestom italijanskega konzula. Tako so čeziti uničevali ribe. Po avstrijskem morju je 500 italijanskih ribičev imelo dovoljenje za ribji lov. 3000 italijanskih ladij in trabakulov je imelo posla samo na jugu Dalmacije. Mornarji pa so tudi sekali gozdice na bregu. Ugodnosti so uživali vsled pogodbe od 11. marca 1906. V bodoče bo država pač podpirala svoje ribiče, svoje mornarje in ladje.

KOROŠKO.

Prerokba starega Mertana. Po zilski ljudski gevorici.

Proti večeru je bilo. Toplo polneto. Sonce je pošiljalo svoje zadnje žarke na rodovitna polja in na pokošene travnike, kamor so se vlekli dolge senice od bližnjega gorovja. Vesela slovenska pesem in vrisanje domov se vračajočih senesekov je odmevalo iz gorovja v dolino na uho vsakega starih, ki je počival od napornega truda pod veliko smreko na razpotju. Rad je poslušal slovensko petje in ni čuda, da je počikal na veselo družbo.

"Dobro večer, Mertan!", ga kmalu pozdravi fant v najboljših letih.

"Bog ga daj! Danes ste posebej dobre volje, je že moralo biti kaj boljšega!"

"Tisto pa že; naša gospodinja nam vedno privoščiti v tem času kaj boljšega. Toda tudi navada je, kakor veste, da se po končani gorski košnji zapoje. — Tukaj imate zopet krasen kamen za koprivnik. Bog vam plačaj vaše delo!"

Vesela mladina se je približala in pozdravila starih; rada ga je imela in ga rada poslušala. Bil je majhne postave, držal se je sklenjeno. Plava sukcnja, segajoča do kolena, spredaj in zadaj našita z velikimi rumenimi gumbi, ga je razločevala že od daleč od drugih ljudi. Brada, bela kot sneg, mu je segala do prs. Njegovo bistro, a ljubice oko je pridobilo vsakega, ki je prišel k njemu.

Bil je Mertan pri vseh ljudeh v Zilski dolini jako priljubljen ne samo zaradi svoje pobožnosti, ampak tudi zaradi svojega lepega vedenja, s katerim si je osvojil vsako srce. Znan je bil povsod po imenu Mertan, ali odkod je prišel, tega mnogi niso vedeli in tudi ni spravevali.

Živel je od dela in od radodarnih rok. Počel se je s kamenom. Narejal je koprivnike, izdelaval črke, katere mu je perezajena roka napisala na polirani kamen, ker on ni znal ne čitati ne pisati. Popravljaj je ortalje in rezal svetnike iz kamena.

Danes popoldne je šel v kamenolom, da bi tam dobil pripraven kamen za koprivnik. Sreča mu je bila ugodna in njegov trud ni bil zaman. Dober in lep kamen je dobil, da ga je fant in vsa družba kar občudovala.

Prepevaje je odšla vesela mladina. Dolgo je gledal Mertan otonen za njo; zgubanil je čelo in vzdihnil iz dna svoje duše: "Uboji vaši otroci!" Nato se je pripognil, vzel svoj tovor zopet na ramo in šel v svojo skromno delavnico, v mlin. Tukaj, blizu cerkve Matere Božje, v katero je rad zahajal, si je poiskal stanovanje. Bil je pobožen, a tudi vnet za slovenski narod in se ni stramoval materinega jezika. Mlinarica, pobožna in radodarna ženska v najboljših letih, ga je rada imela pod svojo streho in mu tudi dobro stregla.

Danes imam nekaj posebnega za večerjo: v gori sem Pajrovim seno spravljala in nazaj grede sem nabrala liste, vse rumeno jih je bilo", je dejala mlinarica, ko je prišel Mertan domov.

Ko se je sedel na klopec pred hišo, mu je prinesla mlinarica večerjo. Njena otroka, majhni Janček in mlajša Lenica, sta komaj dočakala, da Mertan pojé. Tudi sosedovi otroci so prihiteli, rado vedni na njegove priproste pravljice in pripovedke. Vsedli so se na trato in s prosečimi očmi ga

pogledovali, rekoč: "Ojka, povejte nam kaj!"

Dobro in globoko je vplivala Mertanova beseda na srca dečev. Znal je ubrati pravo struno.

"Sedaj ste se lahko veselili", je začel, "ker nimate še nobenih skrbi, toda doživeli boste hude ease. Mene bode tedaj že krila hladna zemlja tukaj pri cerkvi pod sliko sv. Kristofa. Hudi časi bodo prišli nad vas, ko boste tako stari in sivi, kakor sem sedaj jaz; hudi bodo pa tako, da boste strašno. Ljudje bodo popolnoma drugače živeli, kakor sedaj mi: kmeti bode hoteli biti sam svoj gospod, ne bode mu ugajalo kmečko delo, ne bode hotel delati več s svojimi rokami; kupoval bode za zlate denarje orodje, ki bode samo vse storilo. Vozovi brez konj bode držali po cesti. Domača obleka, svojo narodno nošo bode ljudje tedaj zavrgli in iz tujeja drugega bode si bode napravljali svoja oblačila. Domača žid nekomur ne bode več všeč, še berač ne bode zadovoljen z njo. Sploh domačih stvari ne bode ljudje več spoštovali in cenili. Ljubezni svet ne bode poznal, ne bode je več na svetu: sin ne bode poznal očeta, tepla se bode in tožila, hčerke bode hotele biti bolj modre kakor njihove matere. Posvetne veselice bode ljudem bolj ugajale in jih bode bolj cenili kakor vse drugo. Zametavali bode krščansko življenje in materni jezik, ga zatajevali in se ga stramovali. Vse bode hotelo nemško govoriti in vladala bo le nemščina. Živine ne bode več gonili na skupno občinsko pašo, vzeli jim jo bodo in tedaj bo slo slabo ubogim ljudem. Bog naj se jih usmili! Da, ljubi otroci, sedaj tega še ne razumete prav, toda nekoč se boste spominjali mene in mojih besed. Ko svet ne bo poznal ljubezni do Boga in do bližnjega, ne bode spoštoval Kristusovih nauk, tedaj bodo prišli hudi časi. Začela se bode vojna, grozna vojna. Dokler bode "spodnji vol tulil", dokler se bodo spodaj bojevali, tedaj se ne bodo ljudje občutili toliko hudega; kadar pa bode "gornji vol tulil", kadar se bodo začeli boji zgoraj — in pokazal je z roko na južne gore — tedaj bode groza in strah. Sovražnik sicer ne bode pokončil naših krajev, ampak od naših prijateljev bo vse potepnato. Pomandrali bodo pa tako, da tista krava, katera bo še ostala, bo nosila zlat zvonce na vratu. Zilska dolina bo konjska planina. Vsak bo vojak; sin in oče se bode skupno bojevala zunaj na bojiščih. Preganjani bodo tudi slovenski duhovniki in drugi naši možje. Ali boj ne bo trajal dolgo, tako dolgo, da bo en hlebec kruha premalo, podludgera pa preveč" (hlebec kruha bo najbrž zeteven enega leta). Odločila se bo zgoraj in zmaga bo naša. Ljudje se bodo začeli med seboj ljubiti, tako da bodo veselili, če bodo le videli iz druge doline se vzdigujoči dim, ki jim bode naznanjal, da tam se ljudje živijo. Kar pa bode ljudi ostalo, se bodo dobro imeli, dober letine bodo doživeli."

Tako je pravil stari Mertan in tudi odrasli so ga prišli poslušati. Vse, moške in ženske, je rado čulo njegova prerokovanja. Tako se je tudi udomačil in priljubil. Zallibog, njegova poslednja želja se ni izpolnila. Ni njegovega groba tam pri cerkvi pod sliko sv. Kristofa. Umrl je v drugi vasi in bil tam pokopan. Toda čeravno že več kot šestdeset let spi v hladnem grobu, spomin na njega in njegova prerokba še danes živi v duši med Zilani.

"Resnica je, kar je rajni Mertan prerokoval", pravi marsikdo, če se zamisli ali pogovarja o današnjih dogodkih, če mu slabo in hudo gre.

"Odločilo se bo zgoraj in zmaga bo naša", je prerokoval stari Mertan. "Ali se bo res zgodilo tako?" se mnogi vprašujejo. "Ali bo kmalu zasvetil križ, znamenje sprave, in zvezda miru in ljubezni v naši lepi domovini?" in se pri tem marsikdo zagleda v nejasno bodočnost.

Iščem svoja dva brata FLORI in JOE BRULC. Pred enim letom sta bila v Clevelandu, sedaj pa ne vem, kje se nahajata. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi nju naslov, ali naj se pa sama oglasi. — Annie Tomazin, Box 195, Yukon, Pa. Westmoreland Co. (17-18-12)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovenem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 413. Za obilen poset se priporočam. JOS. SCHARABON.

V ČASU MIRU.

V Trinerjevem Koledarju za l. 1916 vidite razne slike o naravnem bogastvu in prosperiteti v času miru, o napredku na zemlji in na morju, o napredku na svetovnih trgih, produkti zemlje in o raznih razvedrilih. Če hočete dobiti eno kopijo Koledarja, pošljite 10 centov na naslov: Mr. Joseph Triner, 1333-1339 S. Ashland Ave., (x 10.17.24-12) Chicago, Ill.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANKA SELAK. Pred tremi leti sva bila skupaj v Graden na Štajerskem, doma je pa iz Sevnice na Dolenjskem. V Združenih državah biva že kak tri leta. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Frank Grabner, Box 92, Thomas, W. Va. (15-21-12)

Kje je moj bratranec ANTON KOVAČIČ? Doma je iz Ostrožnega brda na Krasu. Lausko leto je bil v Lowell, W. Va., kje pa se sedaj nahaja, mi ni znano. Prosim cenjene rojake, ako je kateremu znan njegov naslov, da ga mi naznači, ali pa naj se sam zgasi. — Antonia Humar, 6414 Spilker Avenue, Cleveland, O. (16-18-12)

Kje sta KRISTELJ PŠENICA in JOHN MUNIČ? Prvi je bil pred enim letom v Claridge, Pa., drugi pa v Portage, Pa. Prosim, da se mi javita, ali pa če kdo izmed rojakov ve za nju naslov, naj ga mi naznači. — Matija Hudovernik, Box 598, Forest City, Pa. (16-18-12)

Kje sta JOSIP RESNIK in FR. VAUFAR? Doma sta iz Morav, fara Sv. Križ pri Litiji. Pred 2½ letom sta odšla iz Forest City, Pa., v Thomas, W. Va. Če kdo ve za nju naslov, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se sama javita. — Louis Kotar, Box 61, Vandling, Pa. (16-18-12)

Iščem svojega brata JURA DEJANOVIČ. Zadnje sva bila skupaj v Charleston, W. Va., kjer sva delala pri Patern Creek, Norwiche. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Tomo Dejanovič, R. F. D. 1, Kinzua, Pa. (16-18-12)

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O. Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah. Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem L. popravljam po najnižji ceni, a de lo točno in zanesljivo. V poprav zanesljivo vsako pošilje, ker sem nad 18 let tukaj v tem poslu in sedit v svojem lastnem domu. V poprav vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor kdo zahteva brez nadaljnj vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

OGLAS NARAVNA VINA Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja. Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je vstet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Zugel.

S spoštovanjem S. JACKSE, Row 161 St Helena, Cal

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DEŽAVAH.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja ANTONA STEFANIČA, podomače Škerlov iz Jابلanee pri Ilirski Bistrici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Rutar, Box 20, Czar, W. Va. (17-20-12)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA KRAVANJA, podomače Rugarjev Janec. Slišal sem, da se nahaja nekje v Montani. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači. — Ludvik Vutle, Box 202, Darragh, Pa. (17-20-12)

Kje sta KRISTELJ PŠENICA in JOHN MUNIČ? Prvi je bil pred enim letom v Claridge, Pa., drugi pa v Portage, Pa. Prosim, da se mi javita, ali pa če kdo izmed rojakov ve za nju naslov, naj ga mi naznači. — Matija Hudovernik, Box 598, Forest City, Pa. (16-18-12)

Kje sta JOSIP RESNIK in FR. VAUFAR? Doma sta iz Morav, fara Sv. Križ pri Litiji. Pred 2½ letom sta odšla iz Forest City, Pa., v Thomas, W. Va. Če kdo ve za nju naslov, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se sama javita. — Louis Kotar, Box 61, Vandling, Pa. (16-18-12)

Iščem svojega brata JURA DEJANOVIČ. Zadnje sva bila skupaj v Charleston, W. Va., kjer sva delala pri Patern Creek, Norwiche. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Tomo Dejanovič, R. F. D. 1, Kinzua, Pa. (16-18-12)

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O. Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah. Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja ANTONA STEFANIČA, podomače Škerlov iz Jابلanee pri Ilirski Bistrici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Rutar, Box 20, Czar, W. Va. (17-20-12)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA KRAVANJA, podomače Rugarjev Janec. Slišal sem, da se nahaja nekje v Montani. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači. — Ludvik Vutle, Box 202, Darragh, Pa. (17-20-12)

Kje sta KRISTELJ PŠENICA in JOHN MUNIČ? Prvi je bil pred enim letom v Claridge, Pa., drugi pa v Portage, Pa. Prosim, da se mi javita, ali pa če kdo izmed rojakov ve za nju naslov, naj ga mi naznači. — Matija Hudovernik, Box 598, Forest City, Pa. (16-18-12)

Kje sta JOSIP RESNIK in FR. VAUFAR? Doma sta iz Morav, fara Sv. Križ pri Litiji. Pred 2½ letom sta odšla iz Forest City, Pa., v Thomas, W. Va. Če kdo ve za nju naslov, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se sama javita. — Louis Kotar, Box 61, Vandling, Pa. (16-18-12)

Iščem svojega brata JURA DEJANOVIČ. Zadnje sva bila skupaj v Charleston, W. Va., kjer sva delala pri Patern Creek, Norwiche. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Tomo Dejanovič, R. F. D. 1, Kinzua, Pa. (16-18-12)

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O. Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah. Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem L. popravljam po najnižji ceni, a de lo točno in zanesljivo. V poprav zanesljivo vsako pošilje, ker sem nad 18 let tukaj v tem poslu in sedit v svojem lastnem domu. V poprav vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor kdo zahteva brez nadaljnj vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

OGLAS NARAVNA VINA Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja. Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je vstet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Zugel.

S spoštovanjem S. JACKSE, Row 161 St Helena, Cal

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DEŽAVAH.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja ANTONA STEFANIČA, podomače Škerlov iz Jابلanee pri Ilirski Bistrici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Rutar, Box 20, Czar, W. Va. (17-20-12)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOHNA KRAVANJA, podomače Rugarjev Janec. Slišal sem, da se nahaja nekje v Montani. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači. — Ludvik Vutle, Box 202, Darragh, Pa. (17-20-12)

Kje sta KRISTELJ PŠENICA in JOHN MUNIČ? Prvi je bil pred enim letom v Claridge, Pa., drugi pa v Portage, Pa. Prosim, da se mi javita, ali pa če kdo izmed rojakov ve za nju naslov, naj ga mi naznači. — Matija Hudovernik, Box 598, Forest City, Pa. (16-18-12)

Kje sta JOSIP RESNIK in FR. VAUFAR? Doma sta iz Morav, fara Sv. Križ pri Litiji. Pred 2½ letom sta odšla iz Forest City, Pa., v Thomas, W. Va. Če kdo ve za nju naslov, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se sama javita. — Louis Kotar, Box 61, Vandling, Pa. (16-18-12)

Iščem svojega brata JURA DEJANOVIČ. Zadnje sva bila skupaj v Charleston, W. Va., kjer sva delala pri Patern Creek, Norwiche. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači, ali naj se pa sam javi. — Tomo Dejanovič, R. F. D. 1, Kinzua, Pa. (16-18-12)

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O. Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah. Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem L. popravljam po najnižji ceni, a de lo točno in zanesljivo. V poprav zanesljivo vsako pošilje, ker sem nad 18 let tukaj v tem poslu in sedit v svojem lastnem domu. V poprav vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor kdo zahteva brez nadaljnj vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

OGLAS NARAVNA VINA Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja. Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je vstet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Zugel.

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

(Nadaljevanje).

Z eno besedo povedano, La Haie-Sainte smo morali zavzeti. Zabili so nam, da si moramo za vsako ceno priboriti prosto pot v sovražniški tabor. Prvič je bil naš napad odbit, toda z ozirom na splošni položaj je bilo brez vsakega pomena. Po napadu kirazirjev je trajalo precej časa, predno so nas na novo formirali.

Bitka pri Haugoumontu je trajala dalje, pa tudi na naši desni strani je začelo grmeti. Dve bateriji sta dobili nalogo prodirati po cesti proti La Haie-Sainte. Vsakemu je bilo jasno, da se bode tam vršil najhujši spopad. Ko smo tako čakali s puškami v rokah, je pogledal Buehe na cesto in vzdihnil:

— Cesar gre!

Isto je izpregovorilo še nekaj drugih vojakov. Pogledal sem na cesto, pa nisem videl nikogar drugega kot maršala Neyja, ki je galopiral proti našemu oddelku. Drug drugemu sta nekaj pojasnjevala, pa se nista mogla zaradi prevelikega hruma razumeti.

Slednje je maršal odjahal pred fronto naših dveh bataljonov in potegnil sabljo. — Možak se je bil že nekoliko postaral, bolj suh je postal, v splošnem je bil pa še vedno isti. Ko nas je pogledal s svojimi svetlorjavini očmi, se je vsakemu zdelo, da nam gleda naravnost v dušo.

Nekaj časa je kazal s sabljo proti La Haie-Sainte, potem je pa zaklical:

— To homo sedaj zavzeli. — Držite se skupaj! — Ako vi vzdržite, bo vzdržala cela armada! Od vas je odvisno! Sam vas bom vodil! Bataljoni naprej!

Lahko rečem, da smo bolj tekli kakor korakali. — Jaz sem bil v tretji vrsti.

Maršal Ney je jahal poleg majorjev in stotnika Florentina. — Zdelo se mi je, da ne slišim več zvonov ampak da poslušam mrtvaško zvonjenje.

Vojaki so tolažili drug drugega z besedami: — Ney je pri nas. — Ničesar se nam ni treba bati.

Maršal se je bil parkrat obrnil, kakor da bi se hotel prepričati, če mu res vsi udano sledimo. — Šli smo vsi in vsakdo je mislil: — Ney je pri nas, Sovražnik bo kmalo izgubljen.

Tukaj se vidi, kako so nekateri ljudje neumni. — Mi smo bili zadovoljni in svesti zmage, ker je bil Ney pri nas, nikomur pa ni niti v glavo padlo, da Ney ravnotako lahko ustrele, kakor nas enega. Za vojake, ki so padali okoli nas, se niti zmenili nismo.

Kmalu smo se približali vasi. Vsa okna so bila zabita, toda v vsakem oknu je bilo po par odprtini, iz katerih se je bliskalo in pokalo, da je bila groza.

Na desni strani smo opazili našo brigado, ki je prodirala v isti smeri. Ko smo parkrat zakricali: Živel cesar! — je maršal znova potegnil sabljo in zaklical: — Naprej!

Puške smo imeli vsi pripravljene, dočim so nam torbice za patrono mahale sentetirja ob životu.

Maršal se nam je bil izgubil za par trenutkov izpred oči, in zapazili smo ga pred veliko hišo. Preko ceste so ležala škodena vrata, s katerimi so najbrže že drugi poskušali vdreti v hišo.

Maršal je rekel: — Fantje, sedaj pa le! V to hišo moramo priti. Tovariši so našli velik debel drog in ga privlekli na cesto. Petnajst ali dvajset nas je bilo, ki smo pometali puške v stran, vzdignili drog in se zapodili v vrata. Vrata so sicer počela, toda udala se niso. Butali in butali smo, pa nismo ničesar opravili. Slednje nismo bili več podobni ljudem. Kape so nam pepadale z glave, gledali smo divje in skoraj vsi smo bili krvavi na rokah in obrazih. — Parkrat so se mi zašibila kolena, slednje sem pa omahnil.

Ko sem se zopet zavedel, ni bilo ne Bueheja, ne Cebedeja, ne maršala nikjer. Toda če ni bilo njih, je bilo toliko več drugih. Ko smo začeli butati še z večjo, skoraj nečloveško silo, je zaoril krik: — Živel cesar!

Šele tedaj smo izprevideli, da so bili naši že na dvorišču. Kol smo spustili na tla in skočili preko ograje. Še danes mi ni jasno, na kak način smo pršli tja in zasedli hišo.

Če so pršli z nasprotni strani, je bilo to junaštvo, da mu ga ni para. Prišedši na dvorišče, smo videli, kako so naši krali Nemce. Kamorkoli je pogledal človek, je opazil mlako krvi, kamorkoli je šel, je stopil na par mrtvecev.

Naukrat sem zaslišal klic: Josip! Josip! — in sem se takoj spomnil: — Buehe me kliče!

Zapazil sem ga poleg drvarnice, ko se je boril s petimi ali šestimi našimi vojaki. — Ohenem sem zapazil pri vogalu tudi Cebedeja, ki je nekaj pripovedoval svojim vojakom.

— Cebedej!

Pridrl sem se do Bueheja in ga vprašal, kaj pomeni, da ga naši napadajo.

— Jetnike mi hočejo pomoriti! — je odvrnil — pa jih ne bodo. — Kar sem jaz vjel, je moje.

Medtem je bil prihitel tudi Cebedej, prijel prvega visljiveca za grlo in se mu takole predstavil:

— Jaz sem Cebedej in sem narednik pri šestem polku. — Po bitki se bova nadalje pomenila.

Vojake je to tako presenetilo da so brez besedice odšli.

V hiši smo našli še nekega nemškega častnika, ki nam je molče ponudil sabljo in nekega Nemca, ki nas je po nemško prosil: — Pustite nas, ljubi Francozje, saj se rad udam. — Saj nisem slab človek.

V hiši smo ostali toliko časa, dokler ni bil izdan signal za odhod. Ko smo bili že v vrstah, je sporočil Cebedej stotniku Florentinu, da smo vjeli enega majorja in enega vojaka. Pripeljali so jih na dvorišče, potem so jih pa zaprli v sobo, kjer je bilo že pet ali šest drugih jetnikov.

To je bil ostanek dveh bataljonov, ki sta branila La Haie-Sainte. Medtem so bili naši kirazirji porazili dva druga bataljona, ki st se blizala vasi in hotela prvi prva na pomoč.

S tem smo zasedli zelo važno strateško postojanko. Bili smo dobro zavarovani in oddaljeni komaj dvesto korakov od prvih sovražniških vrst.

Ko smo se nekoliko odpočili in v prvi sapi drug drugemu pripovedovali svoje doživljaje, je prišlo poročilo da se nam bližajo Prusi in da nas nameravajo od strani napasti.

To je bilo seveda strašno poročilo. — Rekruti, ki se niso zavedli resnosti položaja, so začeli kričati: — Še toliko boljše. — Bomo pa še Pruse pobili. — Nam ne more biti nobeden kos.

Oni, ki so pa vedeli, kaj se bo zgodilo, so se kesali, ker nismo izrabili zmage pri Ligny in pobili umikajočih se Prusov. Pustili smo jih oditi z vso svojo kavalerijo.

Cesar je bil sicer poslal naslednji dan maršala Grouchyja z 32.000 možmi za Prusi, toda to je bilo veliko prepozno. — V petnajstih urah so imeli Prusi dovolj časa, da so se še precej redno umaknili in se sporazumeli z Angleži.

Naše edino upanje je bilo, da nam pride Grouchy na pomoč. — Bili smo se, da cesar ni bil izdal tega povelja.

Lahko si mislite, da mi navadni vojaki nismo prišli na to misel, pač so pa o tem živahno razmotrivali častniki in generali. — Mi vojaki nismo vedeli ničesar. Stali smo kot nedolžna jagnjeta, ki ne ve-

do, da jim je zadnja ura blizu.

Povedal sem svoje mnenje in sedaj bom opisal potek bitke. Povedal bom, kar sem videl in doživel.

XXI

Takoj za tem, ko je dospelo poročilo o bližanju Prusov, je bilo izdano povelje. Vsi bataljoni so odkarokali, samo naš in en bataljon brigade Quiet sta ostala v vasi. Ostali bataljoni so se pridružili armadnemu zboru generala Erlona, ki je zopet prodiral po dolini in skušal napasti Angleže od strani. Mi smo zabili vrata in zabarikadirali ceste, kolikor smo pač mogli v naglici storiti.

Stotinja, kateri smo pripadali jaz, Cebedej in Buehe, je bila namočena v hlevu, ki je bil oddaljen 1000 ali 1200 korakov od Haugoumonta. Še danes vidim pred seboj luknje, katere so napravili Nemci v stene, da bi branili sadni vrt pred hlevom.

Skozi luknje se je videlo našo bojno črto, ceste, ki vodi proti Bruslju, in male kmečke hišice. V daljavi smo videli oblačke dimu: prvi pruski armadni zbor je bil že napadel naše.

Pozneje smo izvedeli, da je poslal cesar 10.000 mož pod poveljstvom generala Lobauja, da bi zadržal Pruse.

Iz zamišljenosti nas je prebudil klic stotnika Florentina: — Kaj pa delate tukaj? Ali mislite streljati na našo gardo? — Takoj napravite luknje v nasprotno steno.

Planili smo k cepinom, katere so pustili Nemci na tleh in izdoblili kakih dvajset ali trideset lukenj.

(Nadaljuje se).

Išobite "GLAS NARODA" akodi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" iznaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaka dnevno poročila s bojišča in rame silke. Sedaj ga sleherni dan raspošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse oboje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSakovrstne TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
32 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državljani o knjigi Berta pl. Suttnerja

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friedrich pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštva boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajarski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekom gondu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem sašlel, da bi se prestavilo knjigo v vsi kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družba, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Marti: — To je najboljša očiščiiva knjiga, kar sem bil kdaj bral....

C. Neumann Neff: — To je najboljša knjiga, kar se ji sploh ljudje, ki se borijo na svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi bili naše krščenstvo in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekom svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na prečestljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal na vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 60 CENTOV.

Naročite jo pri:

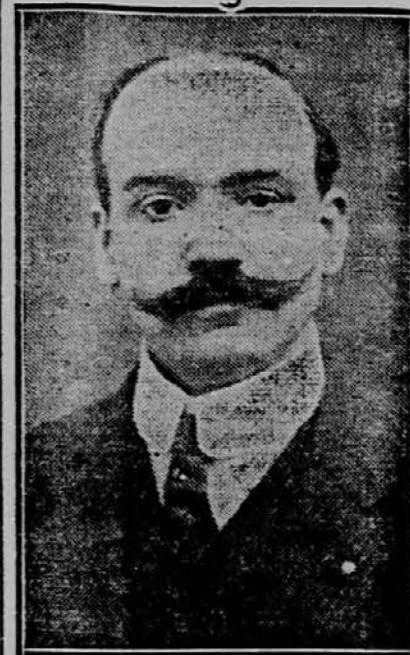
Slovenic Publishing Co.,

32 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnine in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Little Falls, N. Y. in okolici.

Upravištvu "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvzetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kazipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naravnih zvezijskih zadevah: kako: postati državljani, kjer se oglasi za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno načelo za znanje in moč je, da se izučimo, kako se izučiti. Najbolj uspešno načelo za znanje in moč je, da se izučimo, kako se izučiti. Najbolj uspešno načelo za znanje in moč je, da se izučimo, kako se izučiti.

JAKOB WAHČIČ,

1692 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 70½ pri 13½ palea velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palev.

Cena samo 15 centov.

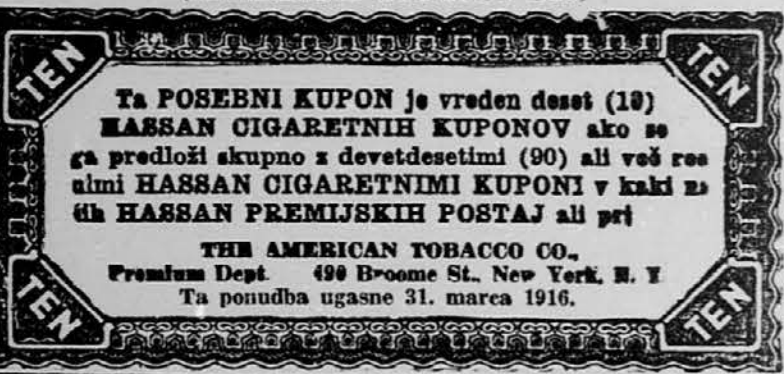
Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Posljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več resnimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kateri koli HASSAN PREMIJSKI POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.
Premium Dept. 490 Broome St. New York, N. Y.
Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dosepejo denarne pošiljlatve tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$14.80 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.